II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2012. szeptember 19.)

az ELAN d.o.o. javára Szlovénia által végrehajtott SA.26379 (C 13/10) (korábbi NN 17/10) számú intézkedésekről

(az értesítés a C(2012) 6345. számú dokumentummal történt)

(Csak a szlovén nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/273/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

miután a fent hivatkozott rendelkezésekkel összhangban felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megtételére ([1]),

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

(1) 2008. július 10-én a Marker Völkl International GmbH német sífelszerelés-gyártó (a továbbiakban: a panaszos) panaszt nyújtott be, amelyben azt állította, hogy Szlovénia állami támogatást nyújtott az Elan d.o.o. nevű társaságnak (a továbbiakban: Elan; a panasz benyújtásakor Skimar d.o.o. volt a neve.) A Bizottság többször kért információt Szlovéniától, Szlovénia az információkérésekre a 2008. október 14-én, 2010. január 30-án és 2010. február 22-én kelt levelében válaszolt. 2009 novemberében a Bizottság a panaszostól is információt kért, a panaszos erre 2010. március 5-én válaszolt.

(2) 2010. május 12-én kelt levelében a Bizottság tájékoztatta Szlovéniát arról a határozatáról, hogy az említett támogatással kapcsolatban megindítja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.

(3) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([2]). A Bizottság felkérte az érdekelt feleket az intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeik megtételére. Az érdekelt harmadik felek egyike sem juttatta el észrevételeit a Bizottsághoz.

(4) Az eljárást megindító határozatot követően Szlovénia a 2010. június 9-én, 10-én és 16-án kelt leveleiben (az utóbbihoz 2010. május 26-án, 28-án és 31-én, június 2-án és 14-én kelt mellékleteket is csatolt) további információkkal szolgált. A Bizottság 2011. augusztus 16-án információkérést küldött a szlovén hatóságoknak, amelyre a

([1]) HL C 223., 2010.8.18., 8. o.
([2]) Lásd az 1. lábjegyzetet.

hatóságok a 2011. október 10-i levelükben válaszoltak. Levelükhöz 2011. október 11-én több mellékletet is küldtek. A bizottsági szolgálatok és a társaság képviselői közötti megbeszélést követően Szlovénia a 2012. március 6-án és 30-án, április 13-án, 16-án és 23-án, május 10-én, 15-én és 30-án kelt leveleiben további információkkal szolgált.

2. **A TÁMOGATÁS ISMERTETÉSE**

2.1. A KEDVEZMÉNYEZETT

(5) Az Elan sífelszerelések, valamint tengeri járművek, például jachtok gyártásával foglalkozó korlátolt felelősségű társaság. A társaság székhelye a szlovéniai Begunje na Gorenjskemben található, amely az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján teljes egészében jogosult regionális támogatásra ([3]). Az Elan jelenleg megközelítőleg 460 alkalmazottat foglalkoztat, és két fő üzletággal rendelkezik: az egyik a télisport-, a másik pedig a tengerijármű-üzletág. A társaságnak Szlovéniában egyetlen leányvállalata van, az Elan Inventa d.o.o. (sportfelszerelések), emellett több kereskedelmi vállalattal rendelkezik más országokban.

(6) 2010 júniusáig és a vizsgált intézkedések végrehajtásakor az Elan a jelenlegitől eltérő szervezeti formában működött. Egy anyavállalatból (Elan) állt, amely az alábbi négy leányvállalatban rendelkezett részesedéssel:

– Elan d.o.o. (a továbbiakban: Elan Winter sport), amelyben az Elan téli sportokhoz kapcsolódó tevékenységei összpontosultak. Az Elan Winter sport egyúttal több kereskedelmi vállalatban is rendelkezett részesedéssel.

– Elan Marine d.o.o. (a továbbiakban: Elan Marine), amelyben az Elan tengeri járművekhez kapcsolódó tevékenységei összpontosultak. Az Elan Marine egyúttal több leányvállalatban is rendelkezett részesedéssel, így 100 %-os tulajdonában volt az Elan PBO, az Elan Marine Charter és az Elan Yachting d.o.o.

– Elan Inventa d.o.o. (sportfelszerelésekkel foglalkozó üzletág).

– Marine Nova d.o.o. (nem kereskedelmi vállalat).

(7) Az Elan állami tulajdonban van. A társaságban 66,4 %-os részesedéssel rendelkezik a három állami alap tulajdonában lévő Posebna družba za podjetniško svetovanje, d.d. pénzügyi holdingtársaság (a továbbiakban: PDP). Az Elan 25 %-a a Triglav Naložbe, finančna družba, d.d. (a továbbiakban: Triglav Naložbe) tulajdonában van, amely egy többségi állami tulajdonú biztosítótársaság pénzügyi társasága. A fennmaradó 8,6 % tulajdonosa a Prvi pokojninski sklad állami nyugdíjalap (az Elan tulajdonosainak részletes leírását a 2.2. pont tartalmazza). Az Elan a vizsgált intézkedések végrehajtásakor is többségi állami tulajdonban volt, tulajdonosi szerkezete azonban némileg eltérő volt (lásd szintén a 2.2. pontot).

(8) Ami az Elan pénzügyi helyzetét illeti, 2004-ben nehézségekkel küzdött, 2005-ben és 2006-ban viszont nyereséges volt, és a forgalma is növekedett. 2007-ben kezdett romlani a társaság pénzügyi helyzete, aminek következtében 2007-ben és 2008-ban visszaesett a forgalma, és nettó vesztesége keletkezett. Az Elan pénzügyi helyzetének részletesebb értékelését a (68)–(74) preambulumbekezdés ismerteti.

(9) Jelenleg zajlik az Elan privatizációja. A többségi tulajdonos, a PDP el kívánja adni részesedését, és jelenleg tárgyal lehetséges ajánlattevőkkel.

2.2. A KEDVEZMÉNYEZETT TULAJDONOSAI JELENLEG ÉS AZ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSAKOR

(10) Mivel a tulajdonosi szerkezet, az Elan tulajdonosainak kiléte, valamint a vállalatirányításukkal kapcsolatos információk lényegesek abból a szempontból, hogy az Elan javára nyújtott intézkedéseket állami forrásból finanszírozták-e, és azok az államnak tulajdoníthatók-e, ezért az alábbiakban mindegyik tulajdonosról egy rövid leírás olvasható, amelyet egy áttekintés követ arról, hogy az egyes tulajdonosok az idők során mekkora részesedéssel rendelkeztek az Elanban. Megjegyzendő, hogy az Elan tulajdonosi szerkezete a 2007. és a 2008. évi tőkeinjekció (1. és 2. intézkedés) között megváltozott, és azóta is történtek változások. A részletek alább olvashatók (lásd a (19)–(22) preambulumbekezdést).

([3]) Iránymutatás a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról, HL C 54., 2006.3.4., 13. o.

2.2.1. **Az Elan tulajdonosainak bemutatása**

KAD

(11) A Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d. (a továbbiakban: KAD) egy részvénytársaság, amelynek egyedüli részvényese Szlovénia. A KAD az állami nyugdíjalapok és eszközök kezelését végzi Szlovénia számára, emellett az állami eszközök privatizálásáért is felel. A KAD a gazdasági társaságokról szóló szlovén törvény (ZGD-1, Zakon o gospodarskih družbah) hatálya alá tartozik, ennek megfelelően rendelkezik közgyűléssel, felügyelőbizottsággal és igazgatósággal. A szlovén kormány nevezi ki a közgyűlés mind a 15 tagját (közülük öten a nyugdíjasokat és a fogyatékossággal élő munkavállalókat, öten a munkáltatókat és a biztosítottakat, öten pedig a szlovén kormányt képviselik), és a felügyelőbizottság mind a kilenc tagját. A közgyűlés üléseire a kormány képviselőit meghívják.

KAD-PPS

(12) A Prvi pokojninski sklad a Szlovén Köztársaság Első Nyugdíjalapja, tehát 100 %-ban állami tulajdonú. Ezt a nyugdíjalapot a KAD kezeli, és a PPS Elanban lévő részesedése felett is ellenőrzést gyakorol (a továbbiakban: KAD-PPS).

DSU

(13) A Družba za svetovanje in upravljanje, d.o.o. (a továbbiakban: DSU) egy 100 %-ban állami tulajdonú korlátolt felelősségű eszközkezelő és tanácsadó társaság, amely többek között az állami eszközök privatizálásáért felel. A DSU háromtagú felügyelőtanáccsal rendelkezik. Két tagot a szlovén kormány, egyet pedig a társaság alkalmazottai neveznek ki. Az alkalmazottak képviselőjének kinevezéséig a harmadik tagot is Szlovénia nevezi ki. A felügyelőtanács nevezi ki a társaság igazgatóját, aki a DSU gazdasági ügyleteit bonyolítja le.

Zavarovalnica Triglav

(14) A Zavarovalnica Triglav, d.d., (a továbbiakban: Zavarovalnica Triglav) különféle nem-élet-, élet-, egészség- és baleset-biztosításokat kínáló társaság. Részvényeinek 67,7 %-a olyan társaságok tulajdonában van, amelyekben az állam közvetlenül vagy közvetetten többségi részesedéssel rendelkezik. Az intézkedés nyújtásakor a Zavarovalnica Triglav fő részvényesei a következők voltak: a 100 %-ban állami tulajdonú Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (a továbbiakban: ZIPZ, Nyugdíj- és Rokkantsági Biztosító Intézet), amely 34,5 %-os részesedéssel rendelkezett a Zavarovalnica Triglav társaságban, a 100 %-ban állami tulajdonú Slovenska odškodninska družba, d.d. (a továbbiakban: SOD, Szlovén Kártérítési Társaság), amely 28,1 %-os részesedéssel rendelkezett a Zavarovalnica Triglav társaságban, az 50 %-ban állami tulajdonú NLB, d.d., amely 3,1 %-os részesedéssel rendelkezett a Zavarovalnica Triglav társaságban, valamint a 100 %-ban állami tulajdonú HIT d.d., amely 1,1 %-os részesedéssel rendelkezett a Zavarovalnica Triglav társaságban. A Zavarovalnica Triglav többi részvényese közül egyik részvényes sem rendelkezett a társaságban 1,8 %-nál nagyobb részesedéssel.

(15) A Zavarovalnica Triglav nyolctagú felügyelőbizottsággal és egy igazgatósággal rendelkezik. A felügyelőbizottság öt tagja a részvényesek érdekképviseletét látja el, és a Zavarovalnica Triglav közgyűlése választja meg őket. A másik három tag az alkalmazottak érdekeit képviseli.

Triglav Naložbe

(16) A Triglav Naložbe egy pénzügyi társaság. A második tőkeinjekció időpontjában a Triglav Naložbe részvényeinek 80 %-a a Zavarovalnica Triglav tulajdonában volt, amelynek többségi tulajdonosa pedig a szlovén állam (lásd a (14) preambulumbekezdést). A Triglav Naložbe tőkéjének fennmaradó része nagymértékben elaprózódott, és egyéni befektetők rendelkeznek vele, akik közül senkinek sem haladja meg a részesedése a 0,67 %-ot. A Triglav Naložbe egy felügyelőbizottsággal és egy igazgatósággal rendelkezik. A felügyelőbizottság három tagból áll, akiket a Triglav Naložbe közgyűlése választ meg.

PDP

(17) A PDP egy pénzügyi holdingtársaság, amelyet 2009 júniusában jött létre. Három állami alap, a KAD, a DSU és a SOD tulajdonában van, és a szlovén állam képviseletében szerkezetátalakítási társaságként működik. A PDP szerződés keretében átveheti a nehéz helyzetben lévő állami vállalatok irányítását, minden szavazati jogot gyakorolhat, felügyelőbizottságot és igazgatóságot hozhat létre, és helyreállítási intézkedéseket hajthat végre az állam nevében ([4]). A PDP több olyan szlovén társaságban rendelkezik részesedéssel, amelyek tulajdonosai azt megelőzőleg részben állami tulajdonú alapok ([5]) voltak, és e társaságok némelyikéhez stratégiai befektetőket keres.

KD Kapital

(18) A KD Kapital, finančna družba, d.o.o. (a továbbiakban: KD Kapital') egy tőkebefektetéssel foglalkozó társaság. A KD Kapital magántulajdonban van, tulajdonosa a Skupina KD csoport ([6]).

2.2.2. **Az Elanban lévő részesedések különböző időpontokban**

(19) 2007-ben, az első intézkedés elfogadásakor a következő társaságok rendelkeztek részesedéssel az Elanban: KAD (30,48 %), KAD-PPS (10,3 %), DSU (17,34 %), Triglav Naložbe (13,16 %), Zavarovalnica Triglav (11,89 %) és KD Kapital (16,83 %).

(20) 2008 áprilisában a KD Kapital eladta a részesedését a KAD-nak. Az ügylet lebonyolítása után és a második tőkeinjekció időpontjában a következő társaságok rendelkeztek részesedéssel az Elanban: KAD (47,31 %), KAD-PPS (10,3 %), DSU (17,34 %), Triglav Naložbe (13,16 %) és Zavarovalnica Triglav (11,89 %).

(21) 2010-ben a KAD és a DSU átruházták az Elanban lévő részesedésüket a PDP pénzügyi holdingtársaságra. A PDP jelenleg 66,4 %-os részesedéssel rendelkezik az Elanban. A KAD-PPS részesedése 8,6 %, a Triglav Naložbe társaságé pedig 25 %.

(22) Az 1. táblázat áttekintést nyújt arról, hogy az egyes tulajdonosok mekkora részesedéssel rendelkeztek az 1. és a 2. intézkedés idején, valamint 2012 májusában.

1. táblázat

(%)

Társaság	1. intézkedés (2007. január)	2. intézkedés (2008. augusztus)	2012. május
PDP (tulajdonosai a KAD, a DSU és a SOD, amelyek pedig állami tulajdonban vannak)	0	0	66,4
KAD (100 %-ban állami tulajdonú)	30,48	47,31	0
KAD-PPS (100 %-ban állami tulajdonú)	10,30	10,30	8,6
DSU (100 %-ban állami tulajdonú)	17,34	17,34	0
Triglav Naložbe (80 %-os tulajdonosa a Zavarovalnica Triglav)	13,16	13,16	25
Zavarovalnica Triglav (tulajdonosai a ZIPZ és a SOD, amelyek pedig állami tulajdonban vannak)	11,89	11,89	0
KD Kapital (magántársaság)	16,83	0	0
Teljes állami tulajdonrész	**83,17**	**100**	**100**

([4]) „Structural Adjustments 2010 and 2011" (2010. és 2011. évi strukturális kiigazítások), a Szlovén Köztársaság Kormánya, 2009. október, 12. o., webhely: http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Structural_adjustmements_SLO_EN.pdf

([5]) 2009 decemberében a PDP 10 olyan szlovén társaságban rendelkezett részesedéssel, amelyek korábban a KAD, a SOD és a DSU tulajdonában voltak; vö. „Rólunk" – a PDP szlovén hatóságok által benyújtott PowerPoint-prezentációja.

([6]) http://www.kd-group.com/en/index.php

2.3. AZ INTÉZKEDÉSEK LEÍRÁSA

2.3.1. **A 2007. évi tőkeinjekció (1. intézkedés)**

(23) 2006-ban az Elan épületekre, berendezésekre és márkamarketingre irányuló, ambiciózus beruházási programot irányzott elő a – 2005 decemberében az Elan felügyelőbizottsága által készített – 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó stratégiai fejlesztési terv alapján. A 2006. és a 2007. évre 20,2 millió EUR összértékű beruházást terveztek. A beruházások finanszírozása érdekében az Elan 20,2 millió EUR összegű tőkeemelést javasolt a tulajdonosainak. Az Elan közben 2006 folyamán új gyártóberendezéseket kezdett vásárolni, amit a stratégiai fejlesztési terv szintén előirányzott.

(24) 2007. január 29-én az Elan és az Elan tulajdonosai szándéknyilatkozatot írtak alá, amelyben megállapodtak arról, hogy a tulajdonosok 10,225 millió EUR összegű tőkeinjekciót nyújtanak az Elan számára (ez az összeg a 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó stratégiai fejlesztési tervben előirányzott 20,2 millió EUR-nak megközelítőleg fele). Mindegyik tulajdonos vállalta, hogy az Elanban való részesedésével arányos mértékben vesz részt a tőkeemelésben. A határozat a(z) […] (*) független tanácsadó cég vállalatértékelése és az Elan, valamint az Elan többségi tulajdonosa, a KAD által készített egyéb dokumentumok alapján született. […] a társaság valós értékének kiszámításához i. a legutóbb kötött üzletek viszonyított ár-értékesítés arányának súlyozott átlagaként, ii. az érintett társaságok 2005. évi ár-nyereség arányaként és iii. a 25 %-os becsült költségmegtakarítási potenciált magában foglaló, kamatfizetés, adózás és értékcsökkenési leírás előtti eredmény hétszereseként (az egyes üzletágakra vonatkozóan) kiszámított értékek átlagát vették alapul. Ebből az átlagértékből levonták a rövid lejáratú kamatozó kötelezettségeket és a megjelölt beruházások értékének felét, amely nem volt finanszírozható a társaság feltételezett cash-flow-jából. A KAD által az Elan értékéről készített gyorsbecslést a diszkontált cash-flow módszer alapján, az Elan által a felügyelőbizottságával közölt üzleti előrejelzések felhasználásával dolgozták ki.

(25) Ezt megelőzően 2006 májusában az Elan arról tájékoztatta tulajdonosait, hogy ugyan minden szabad cash-flow-ját a 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó stratégiai fejlesztési tervben előirányzott beruházásokra fordítja, azonban további tőkére van szüksége a szükséges beruházások megvalósításához ([7]). Ezután az Elan 2006 novemberében részletesebb elemzést készített a tőkeemelés hatásairól ([8]), amely elemzés szerint a beruházások a téli sport-üzletágban 15,4 millió EUR halmozott nettó nyereséget eredményeznének 2006 és 2010 között, tőkeemelés nélkül viszont 4,8 millió EUR lenne a halmozott nettó veszteség. A tengerijármű-üzletág halmozott nettó nyeresége pedig a tőkeemelés végrehajtása esetén magasabb lenne 2006 és 2010 között (8 millió EUR helyett 14,9 millió EUR). Az Elan többségi tulajdonosa, a KAD ekkor 22,8 millió EUR-ra becsülte a csoport értékét. Az Elanban részesedéssel rendelkező KAD, DSU, Zavarovalnica Triglav és Triglav Naložbe felügyelőbizottsága már 2006 decemberében, illetve 2007 januárjában jóváhagyta a tőkeinjekciót.

(26) A tőkeemelést hivatalosan a 2007. október 25-i taggyűlésen hagyták jóvá. A tulajdonosok a tulajdoni hányadukkal arányos pénzösszegeket 2007. november 15-én fizették be. A 10,225 millió EUR összeget az Elan rendelkezésére bocsátották, amely ezután tulajdonosi kölcsönt nyújtott az Elan Winter sport társaságnak 5,8 millió EUR, az Elan Marine társaságnak pedig 4,425 millió EUR értékben. Ezeket a tulajdonosi kölcsönöket később törzstőkévé alakították az Elan Winter sportban és az Elan Marine-ban. A fentiekben leírtaknak megfelelően az Elan Winter sport és az Elan Marine 2010 júniusában egyesült anyavállalatával, az Elannal (lásd a (6) preambulumbekezdést).

(27) A tulajdonosok szándéknyilatkozata és hivatalos megállapodása közötti időeltolódás oka, hogy a KD Kapital, amely akkoriban az Elan egyetlen magántulajdonosa volt, blokkoló kisebbséggel rendelkezett, és gátolta a tőkeemelésre vonatkozó hivatalos határozat meghozatalát. A KD Kapital azért gátolta a határozathozatalt, mert az Elan felügyelőbizottságában bekövetkezett változások miatt vita merült fel a KAD és a KD Kapital között. Amint azt Szlovénia kifejtette, a KD Kapital 50 %-os tulajdonosa volt az Elan egyik versenytársának, a Seaway Group d.o.o. társaságnak, és az volt a szándéka, hogy bejuttatja a saját képviselőjét az Elan felügyelőbizottságába. A KAD számára ez elfogadhatatlan volt amiatt, hogy a KD Kapital részesedéssel rendelkezett a Seaway-ben. E kérdés megoldása érdekében a KAD 2007 októberében eladási opciót ajánlott a KD Kapital társaságnak azzal a feltétellel, hogy az megszavazza a KAD javaslatát a felügyelőbizottsági tagokkal kapcsolatos vitát illetően.

(*) Bizalmas információk
([7]) Az Elan igazgatósága által készített, 2006. május 30-i dokumentum az Elan vállalatainak tőkeemeléséről.
([8]) Az Elan igazgatóságának a KAD-hoz intézett, 2006. november 30-i levele.

(28) Ezen ajánlat hatására a KD Kapital végül elfogadta a tőkeemelést, a tulajdonosok pedig a lentieknek megfelelően 2007 októberében meghozták a hivatalos határozatot.

2.3.2. **A 2008. évi tőkeinjekció (2. intézkedés)**

(29) A 2007. novemberi tőkeemelés ellenére a gyenge 2007–2008-as téli szezon – amely részben az előző, 2006–2007-es hómentes télnek tudható be – további nehézségeket okozott a csoport számára. Az Elant 2008 elején fizetésképtelenség fenyegette.

(30) Miután SKB banka d.d. 2008 elején nem volt hajlandó további finanszírozást biztosítani az Elan számára, a KD Kapital 2008 márciusában úgy döntött, hogy 2008. áprilisi hatállyal lehívja eladási opcióját. A KAD megvásárolta a KD Kapital részesedését, ezzel növelte tulajdoni hányadát az Elanban. Az Elan azóta teljes mértékben állami tulajdonú társaság (lásd a (20) preambulumbekezdést).

(31) A nehéz pénzügyi helyzet orvoslása érdekében az Elan tulajdonosai 2008 áprilisában új igazgatóságot állítottak fel. Az igazgatóság tárgyalásokba kezdett a bankokkal, hogy megállapodjon velük az Elannal szembeni követeléseik átütemezéséről, hogy ezáltal elkerülhető legyen a társaság csődje. A bankok erre csak azzal a feltétellel voltak hajlandók, hogy az Elan tulajdonosai további tőkét nyújtanak a társaságnak.

(32) Ilyen előzmények után az Elan 2008 márciusában újabb tőkejuttatást kért a tulajdonosaitól. Az Elan az általa 2008 júniusában a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozóan készített hosszú távú terv (a továbbiakban: a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú terv) alapján egész pontosan 25 millió EUR összeget kért a tulajdonosoktól 2008 júniusában–júliusában. Az Elan tulajdonosai elégtelennek találták a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú tervet ahhoz, hogy 25 millió EUR összegű tőkeinjekciót nyújtsanak a társaságnak. A tulajdonosok valójában csak 10 millió EUR-t voltak hajlandóak juttatni, és ezt a tőkeemelést is ahhoz a feltételhez kötötték, hogy az Elan előbb állapodjon meg a bankokkal az adóssága átütemezéséről. A tulajdonosok emellett az Elan hosszú távú tervének kiegészítését is kérték ([9]). E kérés nyomán az Elan egy kiegészítő helyreállítási tervet (a továbbiakban: helyreállítási terv) készített, amely 2008. augusztus 8-án kelt. Az Elan nem tudott megállapodni a bankokkal az adóssága átütemezéséről. Éppen ellenkezőleg, az Elan egyik hitelezője, az SKB banka d.d. bírósági eljárást kezdeményezett a követelései behajtása érdekében, a Ljubljanai Bíróság pedig 2008. augusztusi végzésében a fennálló adósságai megfizetésére utasította az Elant. E végzés végrehajtása esetén a társaság csődbe ment volna.

(33) Ennek fényében az Elan sürgős taggyűlést hívott össze, amelyre 2008. augusztus 28-án került sor. A taggyűlésen a KAD javaslata alapján az Elan tulajdonosai határoztak arról, hogy az Elannak 10 millió EUR összegű tőkeinjekciót nyújtanak annak ellenére, hogy nem teljesült az a feltétel, hogy szülessen megállapodás a bankjaival a hitelek átütemezéséről.

(34) A KAD felügyelőbizottsága már a 2008. augusztusi taggyűlés előtt jóváhagyta a tőkeinjekciót, a többi tulajdonos felügyelőbizottsága pedig legkésőbb 2008 szeptemberének elejéig jóváhagyta a 10 millió EUR összegű tőkejuttatást.

(35) A tulajdonosok a tulajdoni hányadukkal arányos pénzösszegeket 2008. szeptember 8-án fizették be. A (6) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően az Elan téli sportokhoz, illetve tengeri járművekhez kapcsolódó tevékenységei az intézkedés nyújtásakor két leányvállalatban, az Elan Winter sport és az Elan Marine társaságban összpontosultak. A 10 millió EUR összeget az Elan rendelkezésére bocsátották, amely ezután 5,924 millió EUR-t az Elan Winter sport társaságnak, 4,076 millió EUR-t pedig az Elan Marine társaságnak juttatott.

A 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú terv

(36) Az Elan 2008 júniusában készítette el a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú tervet, amely először is az Elan csoport gazdasági és pénzügyi helyzetét ismertette. A terv számos szerkezetátalakítási intézkedést javasolt az Elan Winter sport (a kapcsolt vállalkozásokban lévő befektetések kiigazítása, készletkiigazítások és végkielégítések) és az Elan Marine (készletkiigazítások, végkielégítések, valamint a tengeri járművek gyártósablonjainak leírása) számára. E szerkezetátalakítási intézkedéseken túl az alábbiakat irányozta elő az Elan Winter sport számára:

– az alkalmazottak munkavégzési hatékonyságának fokozása és az állomány csökkentése 340-ről 230 alkalmazottra,

– a védjegyek számának csökkentése,

([9]) Lásd: a KAD-felügyelőbizottság 134. ülésének jegyzőkönyve, 2008. július 4., 2. napirendi pont, 2. szakasz.

– a termékkínálat összetételének javítása,

– a vállalatirányítás átszervezése.

(37) Az Elan Marine esetében a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú terv az alábbi intézkedéseket irányozta elő:

– beruházás egy új közös vállalkozásba, az Elan Yachts társaságba, amelynek vitorlások értékesítésével és fejlesztésével kell foglalkoznia,

– a motorcsónak- és jachtgyártás (Elan PBO) értékesítése [9,5–11,2] millió EUR összegért az Elan Marine adósságállományának csökkentése érdekében.

(38) A 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú terv a továbbiakban előrejelzéseket nyújtott a csoportról és annak leányvállalatairól, feltételezve, hogy a fent ismertetett szerkezetátalakítási intézkedéseket végrehajtják. Az előrejelzések szerint az Elan Winter sport 2010-től, az Elan Marine pedig 2011-től válna nyereségessé. A terv arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy az Elannak további [23–26] millió EUR tőkére van szüksége likviditási igényének kielégítéséhez. Az Elan csak akkor tud elegendő hasznot termelni a tulajdonosok számára, ha megkapja ezt a tőkét.

A helyreállítási terv

(39) Az Elan által 2008 augusztusában készített helyreállítási terv először is az Elan csoport vállalati struktúráját, valamint az Elan Winter sport és az Elan Marine pénzügyi és gazdasági helyzetét ismertette, részletesen elemezve a kötelezettségeket, a költségeket, de az árbevételt is. Ezután az Elan Winter sport és az Elan Marine 2008 januárja és júniusa közötti működését vizsgálta, végül pedig a társaság helyreállítását tárgyalta. A terv erre vonatkozóan olyan intézkedéseket javasolt, amelyek csak az Elannak nyújtott újabb tőkeinjekció és a bankhitelek átütemezése esetén hajthatók végre. A helyreállítási terv azonban nem jelölte meg a szükséges összegeket.

(40) A helyreállítási terv az Elan Winter sport esetében az alábbi intézkedéseket irányozta elő:

– […]

(41) A terv az Elan Marine esetében az alábbi intézkedéseket irányozta elő:

– […]

(42) A helyreállítási terv ezen túlmenően a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozóan üzleti előrejelzéseket tartalmazott, amelyek szerint az Elan Winter sport 2010-től, az Elan Marine pedig 2011-től válna nyereségessé.

3. AZ ELJÁRÁS KEZDEMÉNYEZÉSÉNEK INDOKAI

(43) A fenti (2)–(3) preambulumbekezdésben foglaltaknak megfelelően a Bizottság 2010. május 12-én a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról határozott (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat). Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság előzetesen megállapította, hogy a két tőkeinjekció az Elan Ski és az Elan Marine javára nyújtott állami támogatást tartalmazott. A Bizottság kétségeinek adott hangot azzal kapcsolatban, hogy ez az állami támogatás a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető-e. Kiindulásképpen a Bizottság megvizsgálta, hogy a kedvezményezett vállalkozások nehéz helyzetben voltak-e.

3.1. NEHÉZ HELYZETBEN LÉVŐ VÁLLALKOZÁS

(44) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10. pontja meghatározza azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén a vállalkozás nehéz helyzetben lévőnek tekinthető; ilyen eset például a tőke jelentős csökkenése. Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság megállapította, hogy az Elan Ski és az Elan Marine nem felelt meg a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10. pontjában szereplő kritériumoknak. Az iránymutatás 11. pontja szerint ugyanakkor egy vállalkozás akkor is nehéz helyzetben lévőnek tekinthető, ha egy vállalkozás nehéz helyzetére utaló szokásos jelek mutatkoznak. A teljes Elan csoport növekvő veszteségeire, csökkenő forgalmára és nehéz pénzügyi helyzetére figyelemmel a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az Elan Ski és az Elan Marine legalább a 2007. és 2008. évben nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak tekinthető.

3.2. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS FENNÁLLÁSA

(45) Egyrészről a Bizottság azt vizsgálta, hogy az intézkedéseket állami forrásból finanszírozták-e, és azok az államnak tulajdoníthatók-e. Tekintettel arra, hogy a KAD 100 %-ban Szlovénia tulajdonában van, Szlovénia nevezi ki a közgyűlése és a felügyelőbizottsága valamennyi tagját, és a szlovén kormány képviselői részt vesznek a közgyűlés és a felügyelőbizottság minden ülésén, a Bizottság előzetesen arra a következtetésre jutott, hogy a KAD által

végrehajtott intézkedéseket állami forrásból finanszírozzák, és azok az államnak tulajdoníthatók. Az Elan többi tulajdonosa, vagyis a KAD-PPS, a DSU, a Triglav Naložbe és a Zavarovalnica Triglav által biztosított intézkedéseket illetően a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás során ellenőrizni kell, hogy azokat is állami forrásból finanszírozták-e, és az államnak tulajdoníthatók-e.

(46) Másrészről a Bizottság az vizsgálta, hogy az intézkedések előnyhöz juttatták-e a kedvezményezetteket. A Bizottság kétségbe vonja továbbá, hogy az intézkedések megfelelnének-e a piacgazdasági szereplő teszten. Az első intézkedésben az Elan egyetlen magántulajdonosa, a KD Kapital nem kívánt részt venni. Az intézkedés a jelek szerint nem alapult üzleti terven vagy egyéb, a befektetés lehetséges jövőbeli megtérülésével kapcsolatos információn. A tőkeinjekció időpontjában úgy tűnt, hogy a kedvezményezettek pénzügyi nehézségekkel küzdöttek. A második intézkedésben nem vett részt magántársaság. Igaz ugyan, hogy a hosszú távú terv és a helyreállítási terv azelőtt készült, hogy a tulajdonosok döntöttek volna a tőkeinjekcióról, azonban voltak arra utaló jelek, hogy az Elan tulajdonosai ezeket a terveket elégtelennek találták. A második intézkedés nyújtásakor az Elan Ski és az Elan Marine még mindig nehéz pénzügyi helyzetben volt.

(47) Harmadrészről a Bizottság úgy vélte, hogy a Szlovénia által végrehajtott intézkedések valószínűség versenytorzuláshoz vezetnek, és befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, mivel a tagállamok között is folyik kereskedelem a sportfelszerelések és a tengeri járművek terén.

3.3. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

(48) A Bizottság előzetesen megvizsgálta, hogy az intézkedések a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében összeegyeztethetőnek minősülnek-e. Nehéz helyzetükre, valamint arra figyelemmel, hogy a csoportban nem volt más erős társaság, az Elan Ski és az Elan Marine elvben jogosult megmentési és szerkezetátalakítási támogatásra. Mivel az intézkedéseket tőkeemelés formájában nyújtották, azok nem tekinthetők megmentési támogatásnak. Szerkezetátalakítási támogatásként való összeegyeztethetőségük tekintetében nem volt egyértelmű minden vonatkozó feltétel teljesülése. Különösen az nem volt egyértelmű, hogy a támogatás a szükséges minimumra korlátozódott-e, és semmi nem utalt arra, hogy saját hozzájárulás és kompenzációs intézkedések lettek volna.

(49) A Bizottság előzetesen azt is megvizsgálta, hogy az intézkedések tekinthetők-e összeegyeztethető regionális támogatásnak. Ugyan mindkét kedvezményezett székhelye az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint támogatásra jogosult régióban található, azonban nem volt világos, hogy ilyen támogatásra jogosultak-e, mivel mindkét kedvezményezett nehézségekkel küzdött az intézkedés nyújtásakor.

4. **SZLOVÉNIA ÉSZREVÉTELEI**

(50) Szlovénia a 2010. június 9-i, 10-i és 16-i leveleiben nyújtotta be észrevételeit. Ezt követően további információkkal szolgált 2011. október 10-én, valamint 2012. március 6-i és 30-i, április 13-i, 16-i és 23-i, május 10-i, 15-i és 30-i leveleiben (lásd a (4) preambulumbekezdést).

(51) Összefoglalásképpen: Szlovénia szerint az intézkedések nem tartalmaztak állami támogatást, mivel azokat nem állami forrásból finanszírozták, és nem az államnak tulajdoníthatók. Még ha e követelményeknek meg is feleltek volna, az intézkedések akkor sem juttatták volna előnyhöz a kedvezményezettet, mivel Szlovénia a piacgazdasági befektető elvével összhangban járt el. Ezenkívül Szlovénia előadta, hogy az intézkedések nem befolyásolták a kereskedelmet, és nem vezettek versenytorzuláshoz sem, mivel – Szlovénia álláspontja szerint – a téli sportszerek piaca nagymértékben konszolidált, és további konszolidálódásra lehet számítani, az Elan pedig viszonylag kis szereplő, amelynek jóval nagyobb versenytársai vannak az adott piacon.

(52) Az 1. intézkedés belső piaccal való esetleges összeegyeztethetőségét illetően Szlovénia nem hozott fel érveket arra vonatkozóan, hogy az intézkedés tartalmazott-e állami támogatást. Szlovénia álláspontja szerint a 2. intézkedés a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerint összeegyeztethetőnek tekinthető.

4.1. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS FENNÁLLÁSA

4.1.1. **Állami források és államnak tulajdoníthatóság**

(53) Szlovénia előadta, hogy nem volt befolyása az Elan törzstőkéjének megemelésére.

(54) Emlékeztet arra, hogy egy intézkedés akkor minősül állami támogatásnak, ha közvetlenül vagy közvetve állami forrásból finanszírozzák, és az államnak tulajdonítható. Egyetért azzal, hogy ha egy tagállam meghatározó befolyással bír egy vállalkozás felett, akkor az állami forrással kapcsolatos követelmény teljesül. Mindazonáltal nem feltételezhető minden további nélkül, hogy amennyiben a tagállam képes meghatározó befolyást gyakorolni egy vállalkozásra, akkor konkrét esetben ténylegesen befolyást is fog gyakorolni rá. Ezzel összefüggésben Szlovénia a Stardust Marine-ügyben hozott ítéletre ([10]) hivatkozik, amely meghatározza azokat a jeleket, amelyek alapján megállapítható, hogy az állam konkrét esetben ténylegesen befolyást gyakorolt-e. Ilyen jel többek között a vállalkozás beilleszkedése a közigazgatási struktúrákba, az általa folytatott tevékenységek jellege és ezek gyakorlása a piacon a piac magánszereplőivel való verseny rendes körülményei között, a vállalkozás jogállása és a vezetésére gyakorolt hatósági felügyelet intenzitása. Szlovénia emlékeztet, hogy kellő hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a vállalkozást a magánjog szabályai szerint hozták-e létre.

(55) Ezzel összefüggésben Szlovénia a tőkeinjekciókban érintett egyes jogi személyekkel kapcsolatosan az alábbi érveket hozta fel:

(56) A KAD egy magánjogi személy, amely versenykörülmények között tevékenykedik a piacon. A KAD ugyan állami irányítás alatt áll, azonban kizárólag ebből a tényből nem vonható le az a következtetés, hogy a jelenleg vizsgált feltőkésítések az államnak tulajdoníthatók. A feltőkésítésekben való állami szerepvállalás a következő okok miatt nem bizonyított: a KAD működését a gazdasági társaságokról szóló szlovén törvény (ZGD-1, Zakon o gospodarskih družbah) szabályozza, jogilag korlátlanul rendelkezhet az eszközeivel, működését kizárólag osztalékból finanszírozzák, kamatot és egyéb bevételt befektetésekkel és más üzleti tevékenységekkel termel, és a független döntéshozatali jogkörrel rendelkező felügyelőbizottsága döntött az Elan feltőkésítéséről. Igaz ugyan, hogy a KAD-ot az állam megbízta nyugdíjalapok kezelésével és társaságok privatizációjának lebonyolításával, azonban az e feladatokhoz fűződő közérdek nem befolyásolhatja a KAD intézkedéseit oly módon, hogy azok az államnak tulajdoníthatók lennének.

(57) A DSU közvetlenül az állam tulajdonában van, de nem állami forrásból finanszírozzák, célja pedig befektetései értékének maximalizálása. Igaz ugyan, hogy a DSU-t az állam megbízta nyugdíjalapok kezelésével és társaságok privatizációjának lebonyolításával, azonban az e feladatokhoz fűződő közérdek nem befolyásolhatja a DSU intézkedéseit oly módon, hogy azok az államnak tulajdoníthatók lennének.

(58) A Zavarovalnica Triglav csak közvetetten van állami tulajdonban, tevékenységeit pedig piaci alapon folytatja. Az államnak nincs közvetlen befolyása a tevékenységeire. Igaz, hogy a Zavarovalnica Triglav felügyelőbizottságának tagjait a részvényesek választják, azonban magánszemélyként választják meg őket, és egyikük sem töltött be semmilyen tisztséget a szlovén kormányban vagy közigazgatásban.

(59) A Triglav Naložbe közvetetten állami tulajdonban van a Zavarovalnica Triglavon keresztül. Célja a nyereségtermelés. Az államnak nincs közvetlen befolyása a Triglav Naložbe tevékenységeire, felügyelőbizottsága pedig független magánszemélyekből áll. A Triglav Naložbe ezenkívül kereskedelmi hitellel finanszírozta a feltőkésítést.

4.1.2. **Előny megléte**

1. intézkedés

(60) Szlovénia szerint az 1. intézkedés a következő okok miatt nem biztosított előnyt az Elan számára: 2005 decemberében az Elan a 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó stratégiai fejlesztési tervet fogadott el, amely akkoriban részletes fejlesztési terveket fogalmazott meg az Elan leányvállalatai számára. A 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési terv a télisport- és a tengerijármű-üzletágban is beruházásokat irányzott elő. E beruházások megvalósítása érdekében az Elan 2006 májusában azt javasolta a tulajdonosoknak, hogy tőkéjét 2006 és 2009 között 20,2 millió EUR összeggel emeljék meg. A tulajdonosok körültekintően megvizsgálták ezt a

([10]) A C-482/99. sz., Francia Köztársaság kontra Bizottság (*Stardust Marine*) ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-04397. o.).

javaslatot, az Elan pedig olyan dokumentumokat adott át nekik, amelyekből egyértelműen kiderült, hogy a tőkeemelés a tulajdonosok számára kifizetődő lesz. Az Elan többségi tulajdonosa, a KAD 2006 novemberében saját értékelést készített a javasolt tőkeemelésről, és arra a következtetésre jutott, hogy a tőkeemelés ésszerű befektetés. A Triglav Naložbe szintén megvizsgálta az Elan előrejelzéseit, és e vizsgálat alapján hozzájárult a tőkeinjekcióhoz. Ezenkívül az Elan tulajdonosai a csoportról független értékbecslést kértek, amelynek elvégzésére […] tanácsadó céget választott ák ki (lásd a (24) preambulumbekezdést). Az értékbecslés rávilágított arra, hogy befektetésekre van szükség, a befektetett összeg pedig mindenképpen visszaszerezhető a részesedések stratégiai partnernek valós értéken való eladásával.

(61) A fenti szempontokat figyelembe véve az Elan és tulajdonosai 2007 januárjában szándéknyilatkozatot írtak alá, amelyben megállapodtak arról, hogy a tulajdonosok 10,225 millió EUR összegű tőkeinjekciót nyújtanak a társaság számára. Megjegyzendő még, hogy az Elan egyetlen magántulajdonosa, a KD Kapital nem kötött ki feltételeket a szándéknyilatkozat aláírásakor. Szlovénia megítélése szerint a tulajdonosok azzal a szándékkal hozták ezt a határozatot, hogy befektetett tőkéjükön ésszerű megtérülést érjenek el, ezért tehát a piacgazdasági befektető elvével összhangban jártak el.

(62) Azt a tényt illetően, hogy a taggyűlés hivatalosan csak 2007 októberében fogadta el a tőkeinjekciót, Szlovénia előadta, hogy a késedelem oka az Elan kisebbségi magántulajdonosa, a KD Kapital és az Elan többségi tulajdonosa, a KAD közötti vita volt. A KD Kapital 50 %-os tulajdonosa volt az Elan egyik versenytársának, a Seaway Group d. o.o. társaságnak. A KD Kapital be szerette volna juttatni a képviselőjét az Elan felügyelőbizottságába, ezt azonban a többi tulajdonos nem volt hajlandó elfogadni annak fényében, hogy a KD Kapital részesedéssel rendelkezett az egyik versenytársban. Ez a vita azzal oldódott meg, hogy a KAD eladási opciót ajánlott a KD Kapital társaságnak. Ennek köszönhetően az Elan összes tulajdonosa, így a KD Kapital is hivatalosan elfogadta az Elannak nyújtandó 10,225 millió EUR összegű tőkeinjekciót.

2. intézkedés

(63) Szlovénia szerint az Elant 2008 elején fizetésképtelenség fenyegette. A felügyelőbizottság és a tulajdonosok haladéktalanul intézkedtek, és új tagokat neveztek ki az Elan igazgatóságába, akik tárgyalásokba kezdtek az Elannak hitelező bankokkal az adósság átütemezéséről. A bankok azonban újabb tőkeinjekciót kértek a tulajdonosoktól. Ennek fényében az Elan 2008 májusában külső tanácsadó segítségével talpraállítási stratégiát dolgozott ki, 2008 júniusában a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú tervet készített, 2008 augusztusában az Elan igazgatósága pedig helyreállítási tervet fogadott el. 2008. július 11-én a tulajdonosok megállapodtak abban, hogy azzal a feltétellel hajtanak végre tőkeemelést a társaságban, ha az említett dokumentumok fényében előbb egyezségre jut a bankokkal az adósság átütemezéséről. Szlovénia továbbá előadta, hogy a tulajdonosok figyelembe vették a társaság értékét is, amelyet független könyvvizsgáló cég állapított meg az Elan saját tőkéjének elemzésével ([11]). Az értékelés szerint az Elan piaci értéke 2007. december 31-én 38 059 000 EUR volt. A tulajdonosok ezenkívül az Elan értékének 2008. július 1-i gyorsbecslését is figyelembe vették. 2008. augusztus 28-án a tulajdonosok végül határoztak arról, hogy a tőkeinjekciót anélkül is végrehajtják, hogy előbb megállapodás született volna a bankokkal az adósság átütemezéséről. Szlovénia azzal érvelt, hogy ellenkező esetben a tulajdonosok az Elanban lévő teljes befektetésüket is elveszthették volna. A fentiekre figyelemmel Szlovénia úgy véli, hogy az Elan tulajdonosai a piacgazdasági befektető elvével összhangban jártak el.

4.1.3. **A verseny torzítása és a kereskedelem befolyásolása**

(64) Szlovénia szerint az intézkedések nem voltak alkalmasak a verseny torzítására, és a kereskedelmet sem befolyásolták. Egyrészről az Elan kis szereplő, amelynek jóval nagyobb versenytársai voltak a sífelszerelések piacán a tőkeinjekciók nyújtásakor. Másrészről az Elan versenytársainak is a magántulajdonosaik intézkedésére volt szükségük, hogy talpra tudjanak állni a 2007. és 2008. évi veszteségek után.

4.2. ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG

(65) Szlovénia csak a 2. intézkedés összeegyeztethetősége mellett hozott fel érveket. Arra hivatkozott, hogy ez az intézkedés a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerint összeegyeztethetőnek minősül, mivel az Elan életképes szerkezetátalakítási tervet készített, amely elsősorban belső intézkedésekkel kívánt javításokat eszközölni a csoporton.

([11]) […]

(66) Sőt, Szlovénia azzal is érvelt, hogy a 2008. évi tőkeemelést követően az Elan megfelelően végrehajtotta a terveit, és a rövid lejáratú hiteleinek átütemezését is sikerült elérnie. Az Elan 2009 januárjában létszámcsökkentési tervet fogadott el, 2009 októberében pedig eladta Elan Yachting d.o.o. és Elan Marine Charter d.o.o. nevű leányvállalatait. 2010 áprilisában az obrovaci (Horvátország) székhelyű Elan Brod d.o.o. leányvállalatot is eladta. Az értékesítésekből összesen [3,1–3,6] millió EUR bevétel származott. 2010 májusában az Elannak sikerült új finanszírozást szereznie úgy, hogy [21,5–25,5] millió EUR összegű hosszú lejáratú hitelre irányuló megállapodást kötött bankjaival. Az új hitelt a régebbi hitelek törlesztésére használták fel. Végül 2010. június 1-jén az Elan Winter sport és az Elan Marine egyesült anyavállalatával, az Elannal. Szlovénia előadta továbbá, hogy a Dal Bello Sports társasággal együtt működtetett észak-amerikai sífelszerelés-terjesztő közös vállalkozás megszüntetése kompenzáló hatást gyakorolt. […] a felek 2009. december 14-én megállapodtak a közös vállalkozásról szóló megállapodásuk megszüntetéséről. A kanadai terjesztési megállapodás 2010. január 1-jével, az egyesült államokbeli terjesztési megállapodás pedig 2011. január 1-jével szűnt meg.

5. **ÉRTÉKELÉS**

(67) A Bizottság azt vizsgálja, hogy a kedvezményezett az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében részesült-e állami támogatásban (lásd a lenti 5.2. pontot), és amennyiben igen, akkor a támogatás a belső piaccal összeegyeztethető-e (lásd a lenti 5.3. pontot). Ehhez meg kell állapítani, hogy a lehetséges kedvezményezett mióta tekinthető nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak (lásd a lenti 5.1. pontot).

5.1. NEHÉZ HELYZETBEN LÉVŐ VÁLLALKOZÁS

(68) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10. pontja szerint a vállalkozás nehéz helyzetben lévőnek tekinthető, ha a tőkéjének több mint a fele az előző 12 hónap során veszett el, vagy a nemzeti jog szerint megfelel a kollektív fizetésképtelenségi eljárás kritériumainak. Ahogy azt az eljárás megindításáról szóló határozat is megállapította, 2007-ben sem a leányvállalatok, sem a csoport egésze nem felelt meg a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10. pontjában foglaltaknak.

(69) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 11. pontja szerint egy vállalat még akkor is nehézségekkel küzdő vállalkozásnak tekinthető, ha megfigyelhetők a nehézségekkel küzdő vállalkozásokra általában jellemző jelek, különösen a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a növekvő raktárkészlet, a többletkapacitás, a hanyatló pénzforgalom, a halmozódó adósságok, a növekvő kamatterhek és a zuhanó vagy éppen nulla nettó eszközérték.

(70) Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy a 2003 és 2006 közötti időszakban a csoport forgalma 109,2 millió EUR-ról 122,4 millió EUR-ra nőtt. Sőt, az Elan csoport ebben az időszakban 2004 kivételével minden évben nettó nyereséget könyvelt el. Az Elan pénzügyi helyzete 2007 során kezdett romlani. A csoport forgalma 2007-ben 5 millió EUR-val 117,5 millió EUR-ra csökkent, 2008-ban pedig 100 millió EUR-ra esett vissza. Ezzel párhuzamosan az Elan csoport eredménye is negatívba fordult 2007-ben, és a 2006. évi 0,6 millió EUR-ról 2007-ben –8,4 millió EUR-ra, 2008-ban pedig –12,7 millió EUR-ra zsugorodott.

2. táblázat

Az Elan csoport fő pénzügyi mutatói

Számadatok ezer EUR-ban	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nettó értékesítési árbevétel	109 165	103 262	109 216	122 404	117 455	99 995
Működési költségek	114 280	108 310	113 244	127 689	132 919	117 197
Pénzügyi év nettó eredménye	3 480	– 9 430	3 996	596	– 8 432	– 12 695

(71) Ez részben a 2006–2007-es enyhe télnek (hómentes tél) tudható be, amely jelentősen visszavetette az értékesítést a télisport-üzletágban. Az Elan Ski árbevétele a 2006. évi 48,1 millió EUR-ról 2007-ben 40,8 millió EUR-ra, 2008-ban pedig 37,7 millió EUR-ra esett vissza. Ezzel párhuzamosan az Elan Ski eredménye a 2006. évi –0,5 millió EUR-ról 2007-ben –6,7 millió EUR-ra, 2008-ban pedig –13,0 millió EUR-ra esett vissza.

3. táblázat

Elan Ski

Számadatok ezer EUR-ban	2006	2007	2008
Nettó értékesítési árbevétel	48 113	40 852	37 662
Pénzügyi év nettó eredménye	– 472	– 6 674	– 12 971

(72) Az Elan tengerijármű-üzletága jelentős mértékben, 31,8 millió EUR-ról 38,6 millió EUR-ra növelte értékesítési árbevételét 2007-ben, ugyanakkor csekély mértékű, –0,3 millió EUR veszteséget realizált. A helyzet azonban tovább romlott 2008-ban, amikor az értékesítés egyharmadával, 38,6 millió EUR-ról 25,9 millió EUR-ra esett vissza, és az Elan Marine társaságnak –10,2 millió EUR nettó vesztesége keletkezett.

4. táblázat

Elan Marine

Számadatok ezer EUR-ban	2006	2007	2008
Nettó értékesítési árbevétel	31 836	38 627	25 876
Pénzügyi év nettó eredménye	1 176	– 305	– 10 214

(73) A 2–4. táblázatban ismertetett pénzügyi adatok fényében egyértelmű, hogy az Elan 2007 elején, vagyis az 1. intézkedés nyújtásakor nem volt nehéz helyzetben (lásd a (78)–(85) preambulumbekezdést).

(74) A fenti pénzügyi információk ugyanakkor bizonyítják, hogy az Elan pénzügyi helyzete 2007 során romlani kezdett, 2008-ban pedig rendkívül súlyossá vált. A társaság forgalma folyamatosan csökkent, vesztesége pedig egyre nőtt, és 2008 elején már fizetésképtelenség fenyegette (lásd a (29)–(34) és a (63) preambulumbekezdést). Megállapítható tehát, hogy az Elan a 2. intézkedés nyújtásakor a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás alapján nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak. Az Elan tulajdonosai valójában azért állapodtak meg a tőkeinjekció végrehajtásáról, mert anélkül az Elan csődbe ment volna (lásd a (31)–(33) preambulumbekezdést).

5.2. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS FENNÁLLÁSA

(75) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, és befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet.

(76) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek kumulatívak, így ahhoz, hogy egy támogatás állami támogatásnak minősüljön, az összes feltételnek egyszerre kell teljesülnie.

5.2.1. **A 2007. évi tőkeinjekció (1. intézkedés)**

(77) Szlovénia főként azzal érvelt, hogy az 1. intézkedést a piacgazdasági befektető elvével összhangban nyújtották, ezért abból a kedvezményezettnek semmiféle előnye nem származott. Előadta továbbá, hogy a tőkeinjekció semmiképp sem volt az államnak tulajdonítható (lásd az (53)–(63) preambulumbekezdést).

Az intézkedés nyújtásának időpontja

(78) Először is azt kell megállapítani, hogy pontosan mikor nyújtották az 1. intézkedést az Elannak. Az állami intézkedést elvben akkortól kell odaítéltnek tekinteni, amikortól az állam kötelezettséget vállal a végrehajtására, vagyis amint a tagállam jogilag köteles nyújtani az intézkedéseket. A fentiekben leírtaknak megfelelően (lásd

a (24) preambulumbekezdést) az Elan tulajdonosai 2007. január 29-én szándéknyilatkozatot írtak alá, a tőkeemelést azonban csak az Elan 2007. októberi taggyűlésén hagyták jóvá. Ezért meg kell állapítani, hogy már a szándéknyilatkozat is oly módon kötelezte-e a tulajdonosokat, amely alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy az 1. intézkedés a szándéknyilatkozat aláírásának napján odaítéltnek tekinthető.

(79) Ezzel összefüggésben a Bizottság megjegyzi, hogy a Szlovénia által közölt jogi szakvélemény ([12]) szerint a szlovén jog kifejezetten nem szabályozza a szándéknyilatkozat jellegét. A szándéknyilatkozat így lehet a folyamatban lévő tárgyalásokról készített egyszerű, nem kötelező erejű feljegyzés, előszerződés vagy szerződés. A szándéknyilatkozatok jogi jellegét eseti alapon kell megállapítani, figyelembe véve azok szövegezését, aláírásuk körülményeit, valamint a szlovén jog szerinti általános értelmezési szabályokat.

(80) A szlovén kötelmi jogi törvénykönyv ([13]) 15. cikke szerint a szerződés akkor bír jogi kötőerővel, ha a felek megállapodnak a szerződés fő elemeiről. Különösen a szerződő feleket kell azonosítani, és minden szerződésnek rendelkeznie kell jogalappal (*causa*).

(81) Ezzel összefüggésben a Bizottság megjegyzi, hogy a szándéknyilatkozat szövege világosan azonosítja a szerződő feleket, a tőkeemelés teljes összegét (10,225 millió EUR) már a szándéknyilatkozat is tartalmazta, az új tőke maximális névértékét és az új tőkerészesedésenkénti minimális árat is meghatározták, minden aláíró tulajdonos vállalta, hogy az akkori részesedésének megfelelő arányos mértékben vesz részt a tőkeemelésben, a tőkeinjekció célját meghatározták (elsősorban az Elan Winter sport társaságba és az Elan Marine társaságba történő befektetés), valamint a tőke felhasználásának felügyeletére szolgáló ellenőrzési mechanizmust is kidolgozták. Emellett azt is figyelembe kell venni, hogy a szándéknyilatkozat nem csak az Elan tulajdonosai, hanem a tulajdonosok és az Elan között jött létre. Előbbiek tőkeinjekciót nyújtanak az Elannak, utóbbi pedig bejegyzi az új részesedéseket, és a tőkeinjekciót a szándéknyilatkozatban meghatározott módon használja fel. A fentiekre való tekintettel a Bizottság úgy véli, hogy a felek megállapodtak minden olyan fontosabb tényezőről, amely jogi kötőerővel bíró szerződés kötéséhez szükséges.

(82) Emellett a szándéknyilatkozat szövegezése alapján arra lehet következtetni, hogy jogi kötőerővel bíró szerződés jött létre a felek között: a tulajdonosok és az Elan „megerősítették a tőkeemelés iránti szándékukat", a tulajdonosok „támogatni fogják a tőkeinjekciót", az új részesedéseket „készpénzben fogják megfizetni".

(83) Ezenkívül az Elan közvetlenül a szándéknyilatkozat aláírása után új gyártósor szállítására irányuló szerződést kötött, ami úgy is értelmezhető, hogy az Elan számított arra, hogy a tulajdonosok tőkeinjekciót nyújtanak a társaságnak.

(84) Végül pedig a Szlovénia által benyújtott jogi szakvélemény azt a következtetést tartalmazta, hogy a szándéknyilatkozat aláírása után jogi kötőerővel bírt, vagyis a tulajdonosok kötelesek voltak határozatot elfogadni a tőkeinjekcióról, a határozat meghozatala után pedig befizetni a tőkét. E szakvélemény szerint a szlovén bíróságok még nem hoztak határozatot abban a kérdésben, hogy a tőkeemelés megszavazása iránti kötelezettség végrehajtható-e, az ilyen megállapodást megszegő félnek azonban rendszerint kártérítési kötelezettsége keletkezik.

(85) A fentiekben ismertetett érvekre figyelemmel a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a szándéknyilatkozat aláírásának napja, azaz 2007. január 29. tekinthető annak a napnak, amelyen az 1. intézkedést nyújtották.

A kedvezményezettnek biztosított szelektív előny

(86) Egy intézkedés akkor minősülhet állami támogatásnak, ha egyedi vagy szelektív jellegű, vagyis csak bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését részesíti előnyben.

([12]) A szakvéleményt a Jadek & Pensa ügyvédi iroda készítette, www.jadek-pensa.si/en, kelt 2012. április 16-án.
([13]) „Obligacijski zakonik", Szlovénia Hivatalos Közlönyének 83/2001. száma, módosításokkal.

A támogatás kedvezményezettje

(87) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése a vállalkozás fogalmára utal a támogatás kedvezményezettjének meghatározásakor. Az uniós bíróságok megerősítették, hogy e rendelkezés alkalmazásában a vállalkozás nem szükségszerűen egyetlen jogi személy, hanem vállalatcsoport is lehet ([14]). Annak megállapításához, hogy az érintett az e rendelkezés értelmében vett vállalkozás-e, mindenekelőtt azt kell megvizsgálni, hogy „gazdasági egységről" van-e szó. A gazdasági egység több jogi személyből is állhat. A jelen esetben az Elan volt a tőkeinjekcióban részesülő jogi személy. Az intézkedés nyújtásakor az Elannak négy leányvállalata volt: az Elan Winter sport, az Elan Marine, az Elan Inventa d.o.o. és a Marine Nova d.o.o. (lásd a (6) preambulumbekezdést). A tőkeinjekció után az Elan tulajdonosi kölcsönöket nyújtott az Elan Winter sport és az Elan Marine számára. Ezeket a tulajdonosi kölcsönöket később törzstőkévé alakították a leányvállalatokban. Ezért meg kell vizsgálni, hogy az egész csoport vagy csak az Elan Winter sport és az Elan Marine részesült a tőkeinjekcióból.

(88) Egyrészről a tulajdonviszonyokat illetően megjegyzendő, hogy az Elan 100 %-os tulajdonosa mindkét leányvállalatának, vagyis az Elan Winter sport társaságnak és az Elan Marine társaságnak. Ezért az Elan irányítja e leányvállalatok minden üzleti tevékenységét.

(89) Másrészről az intézkedés nyújtásakor az Elan Winter sport és az Elan Marine folytatta az Elan fő tevékenységeit, azaz a síléc- és hódeszkagyártást, illetve a jachtgyártást. A többi leányvállalat vagy nem volt aktív szereplő a piacon (Marine Nova d.o.o.) vagy az Elan fő tevékenységeit támogatta (Elan Inventa d.o.o.). Sőt, az Elan szerkezetének átalakításakor az Elan Winter sport és az Elan Marine egyesült az anyavállalattal, ami szintén arra utal, hogy a csoport tekinthető kedvezményezettnek.

(90) A fenti érvek alapján megállapítható, hogy a teljes Elan csoport tekintendő a tőkeemelés kedvezményezettjének. Következő lépésként meg kell vizsgálni, hogy az intézkedés előnyhöz juttatja-e a kedvezményezettet.

Előny

(91) Ha az intézkedés megfelel a piacgazdasági befektető elvének, akkor az előny megléte kizárható. Az ítélkezési gyakorlat szerint a piaci befektető a körülményeknek és az érdekeinek megfelelően még akkor is az eszközein elérhető hozam maximalizálására törekszik, ha olyan vállalkozásba fektet be, amelyben már rendelkezik részesedéssel ([15]). A jelen esetben meg kell vizsgálni, hogy a kedvezményezett tulajdonosai ezen elv szerint jártak-e el, és befektetési döntésüket előzetesen olyan információkra alapozva hozták meg, amelyek arra engedtek következtetni, hogy az ügylet gazdaságilag ésszerű.

(92) Ezzel összefüggésben a Bizottság figyelembe veszi a tőkeinjekcióhoz vezető körülményeket, valamint a tulajdonosok döntésének alapjául szolgáló információkat. A fent leírtaknak megfelelően az Elan az intézkedés nyújtásakor a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak (lásd a (68)–(73) preambulumbekezdést). Az Elan számára nyújtandó új tőkéről szóló határozat a(z) […] független tanácsadó cég vállalatértékelése és az Elan, valamint az Elan többségi tulajdonosa, a KAD által készített egyéb dokumentumok alapján született. Az Elan által a tőkeemelés hatásairól készített részletesebb elemzés szerint a beruházások a télisport-üzletágban 15,4 millió EUR halmozott nettó nyereséget eredményeznének 2006 és 2010 között, tőkeemelés nélkül viszont 4,8 millió EUR lenne a halmozott nettó veszteség. A tengerijármű-üzletág halmozott nettó nyeresége pedig a tőkeemelés végrehajtása esetén magasabb lenne 2006 és 2010 között (lásd a (23)–(24) preambulumbekezdést).

(93) A fentiekre figyelemmel Szlovénia úgy véli, hogy az Elan tulajdonosai a piacgazdasági befektető elvével összhangban jártak el, amikor tőkeinjekciót nyújtottak a társaságnak, az 1. intézkedés ezért nem biztosít előnyt a kedvezményezettnek. Mivel az állami támogatás megléte ez alapján már kizárható, így a Bizottság azt nem vizsgálja, hogy az 1. intézkedés az államnak tulajdonítható-e. A Bizottság megállapítja, hogy az 1. intézkedés nem minősül állami támogatásnak.

([14]) Lásd az ECJ 323/82 sz., Intermills kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1984., 3809. o.). 11. és rákövetkező pontjait.
([15]) A T-228/99. sz., WestLB kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., II-435. o.).

5.2.2. **A 2008. évi tőkeinjekció (2. intézkedés)**

(94) Szlovénia az 1. intézkedéshez hasonlóan jelen esetben is főként azzal érvelt, hogy a 2. intézkedést a piacgazdasági befektető elvével összhangban nyújtották, ezért abból a kedvezményezettnek semmiféle előnye nem származott. Előadta továbbá, hogy a tőkeinjekció semmiképp sem volt az államnak tulajdonítható (lásd az (53)–(63) preambulumbekezdést) Végül pedig úgy véli, hogy az intézkedés semmilyen hatást nem gyakorolt a kereskedelemre, és versenytorzulást sem eredményezett (lásd a (64) preambulumbekezdést).

Állami források és államnak tulajdoníthatóság

(95) Egy intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében akkor minősül állami támogatásnak, ha közvetlenül vagy közvetve állami forrásból finanszírozzák, és az államnak tulajdonítható.

(96) Az ítélkezési gyakorlat szerint egy vállalkozás forrásai akkor minősülnek állami forrásnak, ha az állam az ilyen vállalkozás felett gyakorolt meghatározó befolyásával képes irányítani a források felhasználását ([16]).

(97) Mindazonáltal az, hogy az állam képes irányítani az intézkedés nyújtásában érintett jogi személyeket, nem támasztja alá minden további nélkül azt a feltételezést, hogy a jogi személyek intézkedései az államnak tulajdoníthatók. A Bíróság a Stardust Marine-ügyben részletesebben kifejtette az államnak tulajdoníthatóság fogalmát ([17]). A következő jeleket adta meg, amelyek alapján az államnak tulajdoníthatóság megállapítható: az állami vállalkozás beilleszkedése a közigazgatási struktúrákba, az általa folytatott tevékenységek jellege és ezek gyakorlása a piacon a piac magánszereplőivel való verseny rendes körülményei között, a vállalkozás jogállása (a közjog, illetve a szokásos társasági jog hatálya alá tartozása), a vezetésére gyakorolt hatósági felügyelet intenzitása, vagy bármely egyéb jel, amely az adott esetben a hatóságok egy intézkedés meghozatalában való részvételére vagy részvételük hiányának valószínűtlenségére utal, tekintetbe véve az intézkedési területet, az intézkedés tartalmát és feltételeit is.

(98) Az (54) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően Szlovénia a Stardust Marine-ügyben hozott ítéletre hivatkozik, és azzal érvel, hogy a KAD-ban és a DSU-ban való részesedése nem jelenti automatikusan azt, hogy e társaságok intézkedései az államnak tulajdoníthatók. A Triglav Naložbe és a Zavarovalnica Triglav társaságot Szlovénia álláspontja szerint nem az állam irányítja, és intézkedéseik semmi esetre sem tulajdoníthatók az államnak. Az államnak tulajdoníthatósággal kapcsolatosan Szlovénia különösen arra mutat rá, hogy az Elan valamennyi tulajdonosa a magánjog szabályai szerint létrehozott társaság, ami álláspontja szerint már önmagában is elegendő függetlenséget biztosít e társaságok számára az állammal szemben.

(99) Előzetes megjegyzésként a Bizottság rámutat, hogy az a tény, hogy egy állami tulajdonú társaságot a magánjog szabályai szerint hoztak létre, önmagában még nem elegendő annak kizárásához, hogy a társaság intézkedései az államnak tulajdoníthatók. Nem szabad különbséget tenni az esetek között a szerint, hogy a támogatást közvetlenül az állam vagy az állam által a támogatás kezelésére létrehozott vagy kijelölt állami vagy magántulajdonban lévő szervezet nyújtja-e. Ezenkívül a Bíróság a fent leírtaknak megfelelően kimondta, hogy az államnak tulajdoníthatóság több jel alapján azonosítható, és az, hogy a társaság a magánjog vagy a közjog hatálya alá tartozik, mindössze egy ezek közül (lásd a (97) preambulumbekezdést). Ezért meg kell vizsgálni, hogy más tények is utalnak-e arra, hogy a 2. intézkedés az államnak tulajdonítható.

(100) Ezzel kapcsolatosan a Bizottság megjegyzi, hogy több jel is utal arra, hogy az állam tevékenyen részt vett a tulajdonosok azon határozatának meghozatalában, hogy további tőkeinjekciót nyújtsanak a kedvezményezettnek. Szlovénia visszautasította és „szóbeszédnek", „a túlzott leegyszerűsítés eredményének" nevezte a médiatudósítások azon állításait, miszerint az államnak szerepe volt az Elan megmentésében, ugyanakkor e tudósításokból kiderül, milyennek látta a közvélemény a kormány akkori iparpolitikai megközelítését. Ahogy arról az alábbiakban részletesen szó lesz, azt a vélekedést, hogy a kérdéses időben a szlovén kormány iparpolitikájában a tevékeny szerepvállalásra törekedett, alátámasztotta az OECD szlovén vállalatirányításról készült felülvizsgálata is, amely kiemeli,

([16]) A C-482/99. sz., Francia Köztársaság kontra Bizottság (Stardust Marine) ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-04397. o.).
([17]) A C-482/99. sz., Francia Köztársaság kontra Bizottság (*Stardust Marine*) ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-04397. o.) 50–59. pontja.

hogy a szlovén vállalatirányítási reformra irányuló cselekvési tervet a kormány csak a 2. intézkedés után közel egy évvel, vagyis 2009 közepén fogadta el ([18]). Így 2008 júniusában, amikor az Elan bizonytalan helyzete a külvilág számára is nyilvánvalóvá vált, a média az esetlegesen az Elannak nyújtandó állami támogatásról számolt be. Az egyik német sportfolyóirat 2008. június 6-án arról írt, hogy híresztelések szerint a szlovén kormány 5,7 millió EUR összegű tőkeinjekciót tervez nyújtani az Elannak az előző gyenge téli szezon ellensúlyozása érdekében ([19]). A szlovén média is foglalkozott az Elan helyzetével, és rámutatott arra, mennyire fontos szerepet játszik az állami támogatás a munkahelyek megmentésében. A legnagyobb kereskedelmi (független) televíziócsatorna, a PopTv 2008. június 26-án például arról számolt be a honlapján, hogy az Elan igazgatósága és felügyelőbizottsága az államtól vár megoldást a társaság pénzügyi nehézségeinek orvoslására, kihangsúlyozva, hogy amennyiben az állam nem nyújt pénzügyi segítséget, akkor több mint 700 munkahely kerül veszélybe ([20]).

(101) Ahogy arról az alábbiakban részletesebben szó lesz, a hatóságok részvétele vagy részvételük hiányának valószínűtlensége az Elan többségi tulajdonosa, a KAD (amely a tőkeinjekció időpontjában 57,61 % részesedéssel rendelkezett az Elanban) és a DSU (részesedése akkoriban 17,34 % volt az Elanban) esetében a legnyilvánvalóbb. 2006. december 22-i vállalatértékelő jelentésében ([21]) még a(z) […] független tanácsadó cég is felhívta a figyelmet arra, hogy a politikai szempontok jelentőséggel bírtak a KAD és a DSU döntéshozatalában. Az Elan (akkori nevén Skimar d.o.o.) esetleges privatizációjának vizsgálatával kapcsolatosan […] arra a következtetésre jutott, hogy a társaság tulajdonosai közül kettő, a KAD és a DSU 100 %-ban állami irányítás alatt áll, következésképpen fennáll a lehetősége annak, hogy az eladásra vonatkozó döntésük politikai, illetve gazdasági indíttatású.

(102) A Bizottság egyenként minden tulajdonosnál ellenőrzi, hogy az állam által irányított társaság-e, és hogy a tőkeinjekció nyújtásához felhasznált források állami forrásnak tekinthetők-e. Emellett azt is megvizsgálja, hogy az Elannak nyújtandó tőkeinjekcióról szóló határozat az államnak tulajdonítható-e. Ezzel összefüggésben kiemelt figyelmet fordít az egyes tulajdonosok felügyelőbizottságának összetételére, valamint arra, hogy a felügyelőbizottságnak jóvá kellett-e hagynia az Elannak nyújtandó tőkeinjekciót 2008-ban. Ezt követően megvizsgálja azokat a további jeleket, amelyek a hatóságoknak az intézkedés meghozatalában való részvételére vagy részvételük hiányának valószínűtlenségére utalnak.

K A D

(103) A Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés nyújtásakor az Elan többségi tulajdonosának, a KAD-nak az összes részvénye Szlovénia tulajdonában volt. A szlovén kormány nevezte ki a KAD közgyűlésének és felügyelőbizottságának minden tagját (lásd a (11) preambulumbekezdést). A KAD alapszabálya szerint a felügyelőbizottságnak kell hozzájárulnia minden olyan ügylet megkötéséhez, amelynek értéke meghaladja a KAD alaptőkéjének 1 %-át. A vizsgált tőkeinjekció ilyen ügyletnek minősült, a KAD felügyelőbizottsága pedig 2008. július 10-i 134. és 2008. augusztusi 135. ülésén megvitatta és engedélyezte az Elan számára nyújtandó tőkeinjekciót ([22]).

(104) Mivel a KAD tulajdonosa Szlovénia, feltételezhető, hogy képes a vállalatot irányítani, a KAD forrásai pedig elvben állami forrásoknak tekinthetők. Szlovénia álláspontjával ellentétben nem változtat ezen a következtetésen az, hogy a tőkeinjekcióhoz felhasznált források osztalékból, kamatból és a KAD egyéb bevételéből származtak. Azon osztalék, kamat vagy egyéb bevétel felhasználása, amely ellenkező esetben az államot mint a társaság többségi részvényesét illette volna, az állami források csökkenését eredményezi, ezért állami források felhasználásának minősülhet ([23]).

(105) A 2. intézkedés államnak tulajdoníthatóságát illetően a Bizottság úgy véli, hogy a KAD nem nyújtott volna tőkeinjekciót, ha a hatóságoknak nincs befolyásuk a döntéshozatalára. Az erős állami befolyás nem vezethető le pusztán abból, hogy Szlovénia volt akkoriban a KAD egyedüli részvényese, hogy a KAD felügyelőbizottságának összes

([18]) OECD-felülvizsgálat: Corporate Governance in Slovenia (Vállalatirányítás Szlovéniában), 2011.3.28., 9. o., webhely: http://www.oecd.org/document/58/0,3746,en_2649_34813_47492282_1_1_1_1,00.html

([19]) „Gerüchten zufolge will die Regierung für Verluste nach dem schlechten Winter Elan eine Finanzspritze von EUR 5,7 Mio Euro zukommen lassen." Sport Artikel Zeitung „SAZsport", 2008. június 9.: „Zweiter Abgang an der Spitze".

([20]) https://24ur.com/novice/gospodarstvo/kriticne-razmere-v-elanu_comment_p1_a19.html?&page=1&p_all_items=19

([21]) […], A Skimar csoport értékelése, 2006. december 22., 28. o.

([22]) Lásd az ülés jegyzőkönyvét: „[…] hozzájárul ahhoz, hogy az igazgatóság a KAD Skimar, d.o.o. társaságban lévő befektetése értékének megvédéséhez és maximalizálásához szükséges összes lépést megtegye, ideértve a Skimar társaságnak a Kapitalska družba, d.d. és a Prvi pokojninski sklad RS (Első Nyugdíjalap) összesen 57,606 %-os részesedésével arányos mértékű feltőkésítését legfeljebb 5 761 000,00 EUR összegben."

([23]) A C-6/97 sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1999., I-2981. o.) 22. pontjában a főtanácsnok azzal érvelt, hogy „a döntő szempont nem a beavatkozás formája, sem pedig a jogi jellege vagy a célja, hanem az eredménye. Minden olyan beavatkozás, amely gazdasági előnyhöz, és ezzel összefüggésben az állami források csökkenéséhez vezet, … a Szerződés [107.] cikkének alkalmazásában elvileg állami támogatásnak minősül."

tagját Szlovénia nevezte ki, és hogy a felügyelőbizottságnak hozzá kellett járulnia az ügylethez. A KAD döntéshozatalában való közvetlen állami részvételt jelzi az is, hogy a szlovén kormány képviselői részt vesznek a közgyűlés és a felügyelőbizottság összes ülésén (lásd a (45) preambulumbekezdést).

(106) Az OECD szlovéniai vállalatirányításról készült felülvizsgálata is kiemelte, hogy a kormány az iparpolitikai célkitűzések elérése érdekében nyomást gyakorol a KAD (és a szintén állami irányítás alatt lévő SOD kártérítési alap) döntéshozatalára: „A két alap hatékony eszközként szolgál a kormány kezében ahhoz, hogy privatizált vállalkozások testületeit és vezetését befolyásolja, és végeredményben aktív szerepet játsszon a tulajdonosváltozásokkal kapcsolatos döntéshozatalban. Úgy tűnik, hogy ennek a hátterében – legalábbis kezdetben – részint az állt, hogy a kormány befolyásolni szerette volna, hogy külföldi vállalkozások milyen mértékben szereznek irányítást fontos hazai vállalkozások és iparágak felett. A közvetlen és a közvetett részesedés mértéke lehetővé tette, hogy az előző kormányok jelentősen és néha átláthatatlan módon befolyásolják a szlovén kereskedelmi vállalkozásokat magukban foglaló nagy ágazatok működését és a vállalkozások ellenőrzésének piacát.” ([24])

(107) A szlovén kormány által készített, „Structural Adjustments 2010 and 2011” (2010. és 2011. évi strukturális kiigazítások) című dokumentum ([25]) kiemeli továbbá a KAD és az állami irányítású kártérítési alap, a SOD Szlovénia iparpolitikai céljainak szolgálatában, például az Elan megsegítésében betöltött szerepét. Az „Állami szerv létrehozása az állami tulajdonú vállalkozások irányítására, valamint a KAD és a SOD átalakítása” című 2.1.1. pontban a dokumentum a következőképpen fogalmaz: „A szerkezetátalakítás keretében a KAD-ot és a SOD-ot mentesíteni kell minden stratégiai befektetéstől … – rossz befektetést jelentő vállalkozások, amelyeket azért nyilvánítottak stratégiaivá, mert az állam segítséget kíván nyújtani nekik a nehézségeik leküzdésében (Mura, Elan).” Az a megfogalmazás, hogy a KAD Elanban lévő befektetését azért nyilvánították stratégiaivá, „mert az állam segítséget kíván nyújtani” az Elannak, élesen ellentmond Szlovénia azon állításának, miszerint a KAD döntéshozatal tekintetében független (lásd az (56) preambulumbekezdést). A kormány dokumentuma ezután kifejti, hogy a rossz stratégiai befektetések részben állami tulajdonú vállalkozástól közvetlenül az államra való átruházása mindenekelőtt személyzeti jellegű feladat volt, a KAD és a SOD által létrehozott PDP szerkezetátalakítási társaság pedig azért került közvetlenül állami tulajdonba, mivel a csapat már nem lehetett a KAD és a SOD része ([26]).

(108) A Bizottság felkérte Szlovéniát, hogy tegye meg észrevételeit a fent idézett dokumentumokkal kapcsolatosan. Szlovénia határozottan állította, hogy semmilyen kormányhatározat nem született az Elan feltőkésítéséről. Emellett rámutatott arra, hogy az OECD-felülvizsgálat, amely szerint a KAD és a SOD hatékony eszközként szolgál a kormány kezében ahhoz, hogy privatizált vállalkozások testületeit és vezetését befolyásolja, nem tett említést a DSU, a Zavarovalnica Triglav és a Triglav Naložbe társaságról, a szlovén kormány dokumentuma pedig nem számol be semmilyen közvetlen vagy közvetett állami befolyásról a Zavarovalnica Triglav és a Triglav Naložbe eszközeit illetően. Szlovénia továbbá felhívja a figyelmet az OECD-felülvizsgálat egyik részletére, amely megemlíti, hogy „a központi koordináció hiánya megnehezítette a kormány tulajdonosi érdekeltségeinek hatékony kezelését”. Ezután kifejti, hogy a KAD mindig is a Pénzügyminisztérium felelősségi körébe tartozott, míg a Gazdasági Minisztérium felelt a feldolgozóiparért, ahová az Elan is tartozik. Azzal kapcsolatosan, hogy a szlovén kormány dokumentuma stratégiaivá vált rossz befektetéseket említ, Szlovénia rámutat arra, hogy a dokumentumban az ilyen befektetésekre az Elan mellett példaként felhozott másik társaságot, a Murát hagyták csődeljárás alá kerülni 2009 októberében.

(109) Szlovénia észrevételeivel nem cáfolta azokat a fenti érveket, amelyek szerint a hatóságok az intézkedés meghozatalában részt vettek, vagy részvételük hiánya valószínűtlen. Csupán egyszerű állítás, hogy a kormány nem vett részt a feltőkésítésre vonatkozó határozat meghozatalában. Az, hogy az OECD-felülvizsgálat név szerint nem említi a DSU, a Zavarovalnica Triglav és a Triglav Naložbe társaságot, és központi koordináció hiányáról beszél,

([24]) OECD-felülvizsgálat: Corporate Governance in Slovenia (Vállalatirányítás Szlovéniában), 2011.3.28., 9. o., webhely: http://www.oecd.org/document/58/0,3746,en_2649_34813_47492282_1_1_1_1,00.html

([25]) „Structural Adjustments 2010 and 2011” (2010. és 2011. évi strukturális kiigazítások), a Szlovén Köztársaság Kormánya, 2009. október, 12. o., webhely: http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Structural_adjustmements_SLO_EN.pdf

([26]) „Structural Adjustments 2010 and 2011” (2010. és 2011. évi strukturális kiigazítások), a Szlovén Köztársaság Kormánya, 2009. október, 13. o., webhely: http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Structural_adjustmements_SLO_EN.pdf

nem változtat az általa kialakított összképen, vagyis azon a tényen, hogy a szlovén kormány tevőlegesen beleavatkozott a gazdaságba, és iparpolitikai célokat követett. Az OECD-felülvizsgálatban és a szlovén kormány dokumentumában név szerint nem említett társaságok, a Zavarovalnica Triglav és a Triglav Naložbe felett gyakorolt állami irányításról az alábbiakban olvashatók részletes információk. Egyúttal szem előtt kell tartani, hogy ezek a társaságok kisebbségi tulajdonosok voltak, amelyek csak 25 %-os részesedéssel rendelkeztek az Elanban. Végül a kormány dokumentumát illetően megjegyzendő, hogy az a tény, hogy egy másik, „stratégiai befektetésnek" minősített, nehézségekkel küzdő társaság ellen csődeljárás indult, a jelenlegi ügy értékelése szempontjából lényegtelen.

(110) A fentiekre figyelemmel a Bizottság megállapította, hogy a KAD által az Elan számára 2008-ban nyújtott tőkeinjekciót állami forrásból finanszírozták, és ezért Szlovéniának tulajdonítható.

K A D - P P S

(111) A (12) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően a PPS-t a KAD kezeli, és ellenőrzést gyakorol a részesedései felett. A KAD-PPS tőkeinjekcióban való részvételét ezért ugyanazon szempontok szerint kell vizsgálni, mint a KAD részvételét. Ami azt illeti, a KAD felügyelőbizottsága a 2008. július 10-i 134. ülésén úgy hagyta jóvá a tőkeinjekciót, hogy egyúttal a PPS nevében is hozzájárult ahhoz ([27]). Ugyanez vonatkozik a KAD felügyelőbizottsága által a 2008. augusztusi 135. ülésen hozott határozatra is.

(112) A Bizottság ezért megállapította, hogy a KAD-PPS által az Elan számára 2008-ban nyújtott tőkeinjekciót állami forrásból finanszírozták, és ezért Szlovéniának tulajdonítható.

D S U

(113) A Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés nyújtásakor a DSU teljes mértékben közvetlen állami tulajdonban volt. Felügyelőtanácsának három tagja van, közülük kettőt a tulajdonos, vagyis Szlovénia nevez ki (lásd a (13) preambulumbekezdést). A tőkeinjekció időpontjában a harmadik tag is az állam által kinevezett tag volt. A DSU alapszabálya szerint a felügyelőtanács határozatait szavazattöbbséggel hozza meg, és felügyeli a DSU ügyvezetését. A DSU felügyelőtanácsa a 2008. július 11-én tartott rendkívüli ülésén valójában megvizsgálta és jóváhagyta az Elannak nyújtandó tőkeinjekciót, majd a 2008. augusztus 26-án és szeptember 8-án tartott rendkívüli ülésein részben módosította határozatát ([28]).

(114) Mivel a DSU tulajdonosa Szlovénia, feltételezhető, hogy képes a vállalatot irányítani, a DSU forrásai pedig elvben állami forrásoknak tekinthetők. Szlovénia álláspontjával ellentétben nem változtat ezen a következtetésen az, hogy a tőkeinjekcióhoz felhasznált források osztalékból, kamatból és a DSU egyéb bevételéből származtak, ahogy azt a (104) preambulumbekezdés is leírja.

(115) A 2. intézkedés államnak tulajdoníthatóságát illetően figyelembe kell venni, hogy az intézkedés nyújtásakor a felügyelőtanács mindhárom tagja a DSU egyedüli tulajdonosa, Szlovénia által kinevezett tag volt, és hogy a felügyelőtanácsnak tulajdonképpen hozzá kellett járulnia az ügylethez. A fentiekben leírtaknak megfelelően a(z) […] által készített 2006. december 22-i vállalatértékelő jelentés ([29]) is megállapítja, hogy politikai szempontok befolyásolták a KAD és a DSU döntéshozatalát. A DSU 2010-ben a KAD-dal együtt átruházta az Elanban való részesedését a PDP holdingtársaságra, ezt a tényt pedig azon fenti magyarázatok fényében kell vizsgálni, amelyek arra a kérdésre adnak választ, hogyan döntött a szlovén kormány azoknak a befektetést jelentő vállalkozásoknak a kezeléséről, amelyek azért váltak stratégiaivá, mert az állam segítséget kívánt nyújtani nekik a nehézségeik leküzdésében. Azokat az általánosan megfigyelhető körülményeket illetően, amelyek a hatóságoknak az intézkedés elfogadásában való részvételét vagy részvételük hiányának valószínűtlenségét támasztják alá, a Bizottság úgy véli, hogy a DSU nem nyújtott volna tőkeinjekciót, ha a hatóságoknak nincs befolyásuk a döntéshozatalára.

(116) A Bizottság ezért megállapította, hogy a DSU által az Elan számára 2008-ban nyújtott tőkeinjekciót állami forrásból finanszírozták, és ezért Szlovéniának tulajdonítható.

([27]) Lásd a 22. lábjegyzetet.
([28]) Lásd a 2008. szeptember 8-i ülés jegyzőkönyvét: […].
([29]) […], A Skimar csoport értékelése, 2006. december 22., 28. o.

Zavarovalnica Triglav

(117) Szlovénia közvetlenül nem tulajdonosa a Zavarovalnica Triglav társaságnak. A Bizottság mindazonáltal megjegyzi, hogy Szlovénia közvetetten kétharmados részesedéssel rendelkezik a Zavarovalnica Triglav társaságban (lásd a (14) preambulumbekezdést). Többségi részvényesei a ZIPZ (Nyugdíj- és Rokkantsági Biztosító Intézet) és a SOD (Szlovén Kártérítési Társaság). Mindkét társaság 100 %-ban állami tulajdonú. A Zavarovalnica Triglav többi részvényese közül egyik részvényes sem rendelkezett 1,8 %-nál nagyobb részesedéssel.

(118) A Zavarovalnica Triglav felügyelőbizottságának nyolc tagja közül öt, többek között az elnök és az alelnök, a részvényeseket képviseli, és a részvényesek nevezik ki őket. A (14) preambulumbekezdésben leírtaknak megfelelően a Zavarovalnica Triglav többségi részvényesei 100 %-ban állami tulajdonú társaságok. Ezért elvben az állam nevezi ki a felügyelőbizottság említett öt tagját, és ezek a felügyelőbizottsági tagok az állam érdekeit képviselik. A Bizottság megjegyzi, hogy a Zavarovalnica Triglav igazgatósága ugyan megszavazta az Elan számára nyújtandó tőkeemelést az Elan 2008. augusztus 28-i közgyűlésén, de azzal a feltétellel, hogy a felügyelőbizottságnak is jóvá kell hagynia az ügyletet. A felügyelőbizottság 2008. szeptember 4-én hozzá is járult a tőkeinjekcióhoz ([30]).

(119) Mivel Szlovénia közvetetten a Zavarovalnica Triglav részvényeinek kétharmadával rendelkezett, feltételezhető, hogy képes a vállalatot irányítani, a Zavarovalnica Triglav forrásai pedig elvben állami forrásoknak tekinthetők.

(120) Figyelembe kell venni azt is, hogy a Zavarovalnica Triglav felügyelőbizottságának tagjait, többek között az elnököt és az alelnököt is az állam nevezi ki, és a felügyelőbizottságnak engedélyeznie kellett a tőkeinjekciót.

(121) Azokra a fent említett, általánosan megfigyelhető körülményekre figyelemmel, amelyek a hatóságoknak az intézkedés elfogadásában való részvételét vagy részvételük hiányának valószínűtlenségét egyértelműen alátámasztják, a Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés Szlovéniának tulajdonítható.

Triglav Naložbe

(122) Szlovénia közvetlenül nem tulajdonosa a Triglav Naložbe társaságnak. A Bizottság mindazonáltal megjegyzi, hogy Szlovénia közvetetten többségi részesedéssel rendelkezik a Triglav Naložbe társaságban. Az intézkedés nyújtásakor a Triglav Naložbe részvényeinek gyakorlatilag 80 %-a a Zavarovalnica Triglav tulajdonában volt, amelyben pedig Szlovénia közvetetten többségi részesedéssel rendelkezik (lásd a (14) preambulumbekezdést). Szlovénia tehát közvetetten a Triglav Naložbe részvényeinek több mint 51 %-ával rendelkezik. A társaság többi részvényese közül egyetlen részvényes sem rendelkezett 0,67 %-nál nagyobb részesedéssel.

(123) A felügyelőbizottság három tagja a részvényesek érdekképviseletét látja el, és a részvényesek választják meg őket. Mivel az állam közvetetten többségi részvényes a Triglav Naložbe társaságban, ezért meg kell vizsgálni, hogy az állam dönthet-e arról, kit neveznek ki felügyelőbizottsági tagnak Szlovénia érdekeinek képviseletére. A Triglav Naložbe felügyelőbizottságának jóvá kellett hagynia az Elannak nyújtandó tőkeinjekciót, erre a 2008. szeptember 3-án tartott, hetedik rendkívüli ülésén került sor ([31]).

(124) Mivel Szlovénia közvetetten a Triglav Naložbe többségi tulajdonosa volt, feltételezhető, hogy képes a vállalatot irányítani, a Triglav Naložbe forrásai pedig elvben állami forrásoknak tekinthetők. Szlovénia álláspontjával ellentétben nem változtat ezen a következtetésen az, hogy a tőkeinjekcióhoz felhasznált források hitelből származtak, ahogy azt a (104) preambulumbekezdés is kifejti.

([30]) Lásd a 2008. szeptember 4-i ülés jegyzőkönyvét: „A felügyelőbizottság engedélyezi a Zavarovalnica Triglav, d.d. 1 200 000,0 EUR összegű hozzájárulását a Skimar, d.o.o. tőkeemeléséhez […]”.

([31]) Lásd az ülés jegyzőkönyvét: „a felügyelőbizottság megvizsgálta a Skimar d.o.o. társaságba való befektetésről szóló jelentést és a legutóbbi, 2008. augusztus 28-i közgyűlésen hozott határozatokat, és támogatja az igazgatóságot abban, hogy aktívan közreműködjön az említett társaság talpra állításában, következésképpen támogatja az ehhez szükséges, 10 millió EUR teljes összegű feltőkésítést a részesedésekkel arányos mértékben […]”.

(125) Tekintettel arra, hogy a Triglav Naložbe felügyelőbizottságának összes tagját az állam nevezi ki, a felügyelőbizottságnak pedig engedélyeznie kellett a tőkeinjekciót, és azokra a fent említett, általánosan megfigyelhető körülményekre figyelemmel, amelyek a hatóságoknak az intézkedés elfogadásában való részvételét vagy részvételük hiányának valószínűtlenségét egyértelműen alátámasztják, a Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés Szlovéniának tulajdonítható.

K ö v e t k e z t e t é s

(126) Az Elanban részesedéssel rendelkező társaságok felügyelőbizottságának összetétele, valamint az a tény, hogy a felügyelőbizottságoknak jóvá kellett hagyniuk a 2008. évi tőkeinjekciót, szintén arra utal, hogy a vizsgált intézkedés az államnak tulajdonítható ([32]).

(127) Emellett a Bizottság szerint – a fentieknek megfelelően – számos jel mutat arra, hogy az állam közvetlenül részt vett a KAD (az Elan messze legnagyobb tulajdonosa, amely a tőkeinjekció időpontjában 57,61 % részesedéssel rendelkezett) és a DSU döntéshozatalában. Ezek a jelek az OECD jelentésében, a(z) […] jelentésében, a szlovén kormány által közzétett dokumentumokban, valamint a sajtótudósításokban lelhetők fel.

(128) . Emellett az Elan öt, állam által irányított tulajdonosának azonos magatartása is arra utal, hogy az állam részt vett a tulajdonosok döntéshozatalában, mivel valószínűtlennek tűnik, hogy öt független piaci magánszereplő egyszerre és azonos feltételek mellett fogadott volna el egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás számára nyújtandó tőkeinjekciót.

(129) A fentiekre figyelemmel a Bizottság megállapította, hogy a 2. intézkedést állami forrásból finanszírozták, és ezért Szlovéniának tulajdonítható.

A kedvezményezettnek biztosított szelektív előny

(130) Egy intézkedés akkor minősülhet állami támogatásnak, ha egyedi vagy szelektív jellegű, vagyis csak bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését részesíti előnyben.

(131) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az 1. intézkedés esetével megegyező okok miatt (lásd a (87)–(90) preambulumbekezdést) a teljes Elan csoport tekintendő a 2008. évi tőkeemelés kedvezményezettjének. Következő lépésként meg kell vizsgálni, hogy az intézkedés előnyhöz juttatja-e a kedvezményezettet.

(132) Ha az intézkedés megfelel a piacgazdasági befektető elvének, akkor az előny megléte kizárható. A fentiekben leírtaknak megfelelően a piaci befektető az eszközein elérhető hozam maximalizálására törekedne (lásd a (91) preambulumbekezdést).

(133) Erre figyelemmel a Bizottság mindenekelőtt megjegyzi, hogy az Elan a 2. intézkedés nyújtásakor a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült (lásd a (74) preambulumbekezdést). Emellett Szlovénia szerint az Elant 2008 elején fizetésképtelenség fenyegette, likviditáshiánya pedig [12,6–15 millió] EUR volt.

(134) Szlovénia azzal érvelt, hogy az Elan tulajdonosai a további tőkeinjekcióra vonatkozó döntésüket az Elan több dokumentumára és külső tanácsadók véleményére alapozták, ami azt jelzi, hogy döntésük megalapozott volt.

(135) Igaz ugyan, hogy az Elan a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú tervet dolgozott ki a csoport számára, azonban figyelembe kell venni azt, hogy ez a terv 25 millió EUR összegű tőkeemelést irányzott elő annak érdekében, hogy a társaság a jövőben elegendő hasznot tudjon termelni, az Elan részvényesei pedig elégtelennek találták ezt a hosszú távú tervet ahhoz, hogy ilyen összegű tőkeinjekciót nyújtsanak. A 2008. augusztusi helyreállítási terv nagyrészt előrejelzéseket tartalmazott, és nem szolgáltatott információkat a tervezett tőkeemelésről. A 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú tervet és a helyreállítási tervet is az Elan

([32]) A Bizottság 2008. július 23-i határozata a Németország által a DHL és a lipcse-hallei repülőtér javára tett intézkedésekről, C 48/06 (korábbi N 227/06) (HL L 326., 2008.12.23., 1. o.), (184)–(186), (226) és (227) preambulumbekezdés; a Bizottság 2008. június 17-i határozata a Frankfurt-Hahn repülőtérről – A repülőtér javára nyújtott állítólagos állami támogatás és a Ryanairrel kötött megállapodás, C 29/2008 (HL C 12., 2009.1.17., 6. o.), (212)–(218) preambulumbekezdés.

készítette külső tanácsadó bevonása nélkül. Szlovénia a második tőkeemeléssel kapcsolatosan benyújtott még egy dokumentumot, amely a KAD által az Elan értékéről készített 2008. júliusi gyorsbecslés volt. Ez a dokumentum azonban nem támasztja alá Szlovénia azon érvét, hogy az Elan tulajdonosai körültekintő befektetőkként jártak el, mivel a becslés szerint az esetleges kötelezettségek figyelembevétele esetén az Elan 2008 júliusában [29,5–34] millió EUR negatív sajáttőke-értékkel rendelkezett. A gyorsbecslés továbbá rávilágít arra, hogy az Elan 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú tervében szereplő előrejelzések az előzetes tapasztalatok alapján talán túlzottan optimisták, ebben az esetben pedig a társaság értéke még alacsonyabb lehet.

(136) Szlovénia emellett benyújtott az Elan diszkontált cash-flow módszerrel készített sajáttőke-elemzését is. Ez a(z) […]. által 2008 júniusában készített sajáttőke-elemzés megállapította, hogy az Elan piaci értéke 2007. december 31-én még pozitív, [35–40] millió EUR volt. A fentiekben leírtak (lásd a (70)–(74) preambulumbekezdést) szerint azonban az Elan pénzügyi helyzete 2008 során jelentősen megromlott. Ezekre a fejleményekre figyelemmel a fenti sajáttőke-elemzés már elavultnak tekintendő 2008. augusztus 28-án, amikor az Elan tulajdonosai határoztak a tőkeinjekcióról, így nem lehet rá alapozni azt az állítást, hogy az Elan tulajdonosai körültekintő piaci befektetőként jártak el, különösen akkor nem, amikor a második tőkeinjekció körülményeit mérlegelték.

(137) A (32) preambulumbekezdésben foglaltaknak megfelelően a tulajdonosok ahhoz a feltételhez kötötték a tőkeemelést, hogy az Elan előbb állapodjon meg a bankokkal a fennálló hitelei átütemezéséről. Ilyen megállapodást ugyan nem sikerült kötni a tőkeemelés előtt, az Elan tulajdonosai azonban ennek ellenére végrehajtották a tőkeinjekciót, mivel anélkül az Elan csődbe ment volna.

(138) Ha a bankok a tőkeemelés előtt beleegyeztek a hitelek átütemezésébe, az arra utalt volna, hogy bíztak az Elan életképességének helyreállításában. Ez azonban nem így volt, épp ellenkezőleg, az egyik bank még bírósági végzést is kért az Elan fennálló adósságainak behajtása érdekében. A bank hozzáállása jelzi, hogy a piac nem bízott abban, hogy az Elan életképessége helyreáll.

(139) Figyelembe kell venni továbbá, hogy a tulajdonosok már 2007-ben 10,225 millió EUR összegű tőkeinjekciót nyújtottak az Elannak, eredménytelenül. Tisztázni kell, hogy a 2007. évi tőkeinjekció ugyan az úgynevezett stratégiai fejlesztési terven alapult, amely szerint az Elan eredetileg 20,2 millió EUR összegű befektetést kért, a 2008. évi, 10 millió EUR összegű tőkeinjekció azonban nem tekinthető az eredeti stratégiai fejlesztési terv értelmében nyújtott második befektetési részösszegnek. A 2008. évi tőkeinjekcióra azért volt szükség, hogy az Elan a likviditáshiány és elszenvedett veszteségek fedezésével elkerülje a fizetésképtelenséget, tehát a tőkét nem a stratégiai fejlesztési tervben meghatározott célokra fordították (lásd a (23) preambulumbekezdést).

(140) Végül pedig a Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés nyújtásakor minden tulajdonos állami tulajdonú társaság volt, vagyis magántulajdonos nem vett részt a tőkeemelésben.

(141) Az előzőek fényében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a 2. intézkedést nem a piacgazdasági befektető elvével összhangban nyújtották, ezért előnyhöz juttatta az Elant.

A verseny torzítása és a kereskedelem befolyásolása

(142) A Bizottság megjegyzi, hogy a kedvezményezett versenypiacokon tevékenykedik. Az ilyen vállalkozásnak nyújtott állami támogatás előnyt biztosít a kedvezményezettnek a többi piaci szereplővel szemben, akik nem részesülnek támogatásban. Szlovénia álláspontjával ellentétben ebben az összefüggésben nem bír jelentőséggel, hogy az Elan versenytársai nagyobb piaci részesedéssel rendelkeztek, vagy hogy ők is részesültek finanszírozásban a tulajdonosaiktól.

(143) Ha egy tagállam által nyújtott támogatás egy vállalkozás pozícióját az Unión belüli kereskedelemben részt vevő versenytársaival szemben erősíti, akkor azok versenyképességét a támogatás által korlátozottnak kell tekinteni ([33]). A tagállamok között valóban folyik kereskedelem a sportfelszerelések és a tengeri járművek terén, amelyek gyártásával és forgalmazásával a kedvezményezett is foglalkozik.

([33]) Lásd különösen a 730/79. sz., Philip Morris kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1980., 2671. o.) 11. pontját, a C-53/00. sz. Ferring-ügyben hozott ítélet (EBHT 2001., I-9067. o.) 21. pontját és a C-372/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 2004., I-3679. o.) 44. pontját.

(144) Az előzőek fényében a Bizottság arra következtetésekre jutott, hogy a 2. intézkedés torzíthatta a versenyt, és befolyásolhatta a kereskedelmet.

5.2.3. **Következtetés az állami támogatás meglétéről**

(145) A fenti érvek tükrében a Bizottság megállapította, hogy a 2. intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében az Elannak nyújtott állami támogatást tartalmaz. Szlovénia nem teljesítette az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt felfüggesztési kötelezettséget.

5.3. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

(146) Az EUMSZ 107. cikkének (2) és (3) bekezdése kivételeket fogalmaz meg a 107. cikk (1) bekezdésében foglalt általános szabály alól, amely szerint az állami támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

(147) Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy a támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének bizonyítása az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésétől eltérően főként az érintett tagállamot terheli, amelynek igazolnia kell, hogy ennek az eltérésnek a feltételei teljesülnek ([34]).

(148) A Bizottság e kivételek alapján értékeli a 2. intézkedés összeegyeztethetőségét. Mivel a vizsgált intézkedést nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak nyújtották (lásd a fenti 5.1. pontot), a Bizottság először az intézkedés megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerinti összeegyeztethetőségét vizsgálja, másodszor pedig azt mérlegeli, hogy az intézkedés bármilyen más alapon összeegyeztethetőnek tekinthető-e.

5.3.1. **Megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás**

(149) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 33. pontja értelmében csak a nehéz helyzetben lévő vállalkozások jogosultak megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra. Az Elan jogosult, mivel olyan társaságnak tekinthető, amely nehéz helyzetben volt a második tőkeinjekció időpontjában (lásd a (74) preambulumbekezdést).

(150) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerint a **megmentési támogatásnak** meg kell felelnie bizonyos követelményeknek, a vizsgált intézkedés azonban nem teljesítette ezeket:

a) Egyrészről az intézkedést nem hitel vagy kezességvállalás formájában nyújtották, hanem tőkeinjekcióként (a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 25. pontjának a) alpontja).

b) Másrészről az intézkedést nem szüntették meg az első részlet folyósításától számított legfeljebb hat hónapon belül (a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 25. pontjának a) alpontja).

c) Harmadrészről Szlovénia az intézkedés első végrehajtását követő hat hónapon belül nem terjesztett elő szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, illetve arra vonatkozó bizonyítékot, hogy a kezességvállalás megszűnt (a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 25. pontjának c) alpontja).

(151) Következésképpen a vizsgált tőkeinjekciók nem tekinthetők megmentési támogatásnak.

(152) Az intézkedés nem teljesíti a **szerkezetátalakítási támogatásra** vonatkozóan a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásban meghatározott követelményeket sem, mivel nem nyújtottak olyan kompenzációs intézkedéseket, amelyek ellensúlyozták volna a támogatás kereskedelmi feltételekre gyakorolt negatív hatását.

(153) A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 38–42. pontja szerint a szerkezetátalakítást olyan

([34]) Például a T-68/03. sz., Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 2007., II-02911. o.) 34–37. pontja.

kompenzációs intézkedéseknek kell kísérniük, amelyek arányosak a támogatás torzító hatásaival és különösen a kedvezményezett vállalkozás méretével és relatív piaci jelentőségével. Az iránymutatás 40. pontja úgy rendelkezik, hogy kompenzációs intézkedéseket elsősorban azo(ko)n a piac(ok)on kell végrehajtani, ahol a vállalkozás a szerkezetátalakítás után jelentős piaci részesedést szerez. Szlovénia azt állítja, hogy az Elan által 2009-ben és 2010-ben végrehajtott elidegenítések némelyike kompenzáló hatást gyakorolt.

(154) Szlovénia a társaság télisport-üzletága kapcsán úgy írja le az Elant, mint „az egyik utolsó, önálló télisportszermárka", továbbá „a jóval nagyobb versenytársaihoz képest gyengébb piaci szereplőnek" nevezi ([35]). Az utóbbi jellemzés azonban nem felel meg annak a leírásnak, amelyet az Elan jelenlegi többségi tulajdonosa adott a társaságról. A PDP szerint az Elan 2010-ben 448 000 pár sílécet és 217 000 hódeszkát értékesített, a globális síléc-gyártás 13 %-át adta, és világszinten a hetedik legnagyobb sílécmárka, amelynek világpiaci részesedése megközelítőleg 8 %.

(155) Szlovénia konkrétan nem határozza meg az(oka)t a termék- vagy földrajzi piaco(ka)t, ahol az Elan télisport-üzletága működik. Az alábbiakban leírtaknak megfelelően, figyelembe véve a Szlovénia által közölt információkat, valamint tekintettel az egyesülések múltbeli gyakorlatával kapcsolatos szempontokra ([36]), megállapítható, hogy az Elan valójában jelentős piaci részesedéssel rendelkezett az érintett piacok legalább egy részén.

(156) Annak értékeléséhez, hogy a társaság milyen relatív jelentőséggel bír a piacon, amelyen tevékenykedik, a Bizottság megvizsgálta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, ideértve az Elan saját készítésű stratégiai dokumentumait is. Az Elan a kellékeken kívül főként alpesi sílécek és hódeszkák gyártásával foglalkozik. Ezeket egyrészről Elan márkanév alatt értékesítik kiskereskedőknek (a továbbiakban: a kiskereskedelmi piac), másrészről az Elan úgynevezett eredetitermék-gyártóként is tevékenykedik, és más (konkurens) gyártóknak szállít síléceket és hódeszkákat (a továbbiakban: az eredetitermék-gyártói piac). Megjegyzendő, hogy a Bizottság a COMP/M.3765 sz., AMER/SALOMON ügyben 2005 decemberében hozott határozata alkalmazásában úgy ítélte meg, hogy többek között a különböző típusú téli sportszerek esetében különálló termékpiacok vannak, vagyis különálló termékpiaca van az alpesi síléceknek és a hódeszkáknak, illetve különálló eredetitermék-gyártói piaca van az alpesi síléceknek. A Bizottság a téli sportszerek kiskereskedelmi piacát nemzeti szintűnek, eredetitermék-gyártói piacát pedig Európában legalább az EGT teljes területére kiterjedőnek találta ([37]). Az Elan Ski 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó eredetitermék-gyártói fejlesztési terve szerint a társaság eredetitermék-gyártásból való világpiaci részesedése a sílécek esetében 21 % volt 2005-ben, majd kifejti, hogy „[…]" Az Elan Sportartikel 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési terve szerint az Elan a világ egyik vezető hódeszkagyártója volt, mivel 2005-ben 268 000 terméket gyártott, ami 16 %-os piaci részesedésnek felelt meg. E termékek túlnyomó többsége az eredetitermék-gyártói üzletág számára készült, 30 000 hódeszkát pedig az Elan márkanév alatt értékesítettek 2005-ben. Ami az Elan márkájú síléceket illeti, Az Elan márka 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó, piac- és márkaközpontú penetrációs stratégiája szerint az Elan 7,5 %-os piaci részesedéssel a hetedik legnagyobb márka volt. Ez a dokumentum ugyanakkor kiemeli, hogy a társaság bízott abban, hogy középtávon az öt piacvezető márka alá is felkapaszkodhat, ezzel kapcsolatban pedig kifejtette, hogy […].

(157) Mivel az Elan bevételének túlnyomó része a télisport-üzletágból származik, és a társaság a fentieknek megfelelően stabil pozícióval rendelkezik legalább a télisport-ágazat bizonyos szegmenseiben, azért e területen kompenzációs intézkedéseket kellett volna hozni. A Szlovénia által a télisport-üzletágon belüli kompenzációs intézkedésként ismertetett lépéseket megvizsgálva az egyetlen elidegenítés az Elan Egyesült Államokban működtetett sífelszerelés-terjesztő közös vállalkozásbeli partnerének, a Dal Bello Sports (a továbbiakban: Dal Bello) társaságnak a tőkéjében való [17,5–20 %]-os részesedés értékesítése volt. Az Elan a Dal Bello Sports társasággal közös észak-amerikai sífelszerelés-forgalmazó és -terjesztő közös vállalkozás megszüntetése miatt hajtotta végre ezt az elidegenítést. Az Elan azzal érvel, hogy az együttműködés megszűnése következtében visszaesett az Elan termékeinek értékesítése Kanadában és az Egyesült Államokban, ami a társaság szerint „kompenzáló hatásnak" minősül.

(158) Mindenekelőtt megjegyzendő, hogy sem a 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú terv, sem a helyreállítási terv nem említi a Dal Bello társaságban szerzett részesedés eladását, következésképpen az értékesítés nem tekinthető „a szerkezetátalakítás szerves részének", ahogy azt a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 40. pontja megfogalmazza. Sőt, az ügylet alaposabb vizsgálata esetén fény derül arra, hogy a forgalmazási és

([35]) A Jadek & Pensa Elan nevében küldött, 2012.12.2-i levele.
([36]) Lásd a COMP/M.3765 sz., AMER/SALOMON ügyet, webhely: http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m3765_20051012_20212_en.pdf
([37]) Lásd a 36. lábjegyzetet.

terjesztési együttműködést a Dal Bello kezdeményezésére szüntették meg Szlovénia elismerte, hogy „az vezetett az egyébként sikeres együttműködés megszüntetésére irányuló tárgyalásokhoz, hogy az Elan 2008-ban problémákkal küzdött, a Dal Bello pedig hosszú távon megbízhatóbb partnert kívánt keresni. E tárgyalások eredményeképpen kötötték meg a közös vállalkozás megszüntetésére irányuló szerződést 2009. december 14-én…" Mindezek fényében az Elan által végrehajtott elidegenítés már ezen okokból sem minősülhet kompenzációs intézkedésnek.

(159) Továbbá a kedvezményezett piaci részesedésének zsugorodásához vezető értékesítéscsökkenés más körülmények között kompenzációs intézkedésnek minősülne, a Bizottság azonban megjegyzi, hogy a jelen esetben az ügylet a kiskereskedelmi piacot érintette, amelyet a Bizottság korábban nemzeti szintűnek minősített ([38]), az Elan síléc-értékesítése pedig mindössze az észak-amerikai piacon esett vissza, az európai piac(ok)on azonban nem, következésképpen nem kompenzálhatja az EGT-n belüli torzulásokat. Emellett a közös vállalkozás sílécek forgalmazásával és terjesztésével foglalkozott, gyártással nem. Az Elan fő tevékenysége azonban sílécek és hódeszkák gyártása. Csak a kedvezményezett fő piacán végrehajtott elidegenítés tekinthető megfelelő kompenzációs intézkedésnek.

(160) Szlovénia továbbá azzal érvelt, hogy a sílécek gyártásával foglalkozó alkalmazottak számának és a társaság marketingberuházásainak csökkentése is kompenzációs intézkedésnek tekinthető.

(161) Az Elan hosszú távú tervéből és helyreállítási tervéből azonban kiderül, hogy ezek a lépések egyszerű ésszerűsítési intézkedések voltak, amelyeket költségcsökkentés és hatékonyság növelése céljából hajtottak végre a pénzügyi életképesség visszaállítása érdekében. Az intézkedéseket tehát nem azért hajtották végre, hogy csökkentsék az Elan piaci jelenlétét, vagy ellensúlyozzák az Elannak nyújtott támogatás okozta versenytorzulásokat.

(162) A tengerijármű-üzletágat illetően Szlovénia azzal érvelt, hogy a következő elidegenítések kompenzáló hatást gyakoroltak: 2009-ben az Elan eladta Elan Yachting d.o.o. és Elan Marine Charter d.o.o. nevű leányvállalatait, amelyek jachtok bérbe adásával foglalkoztak. 2010-ben értékesítette a Horvátországban működő Elan Brod d.o.o. nevű leányvállalatát is, amely főként motorcsónakok gyártásával foglalkozott. Szlovénia azt állítja, hogy az ezek a leányvállalatok nem voltak strukturálisan veszteségesek, az Elan Yachting d.o.o. és az Elan Marine Charter d.o.o. által végzett bérbeadási tevékenységek elősegítették az Elan jachtjainak az Elan fő piacain való elterjedését, a motorcsónakok piaci szegmenséről való kivonulással pedig jelentősen csökkent az Elan piaci jelenléte a kedvtelési célú és a sporthajók piacán.

(163) A Bizottság emlékeztet arra, hogy a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 40. pontja szerint a kompenzációs intézkedéseket elsősorban azo(ko)n a piac(ok)on kell végrehajtani, ahol a vállalkozás a szerkezetátalakítás után jelentős piaci részesedést szerez. A leírások és a veszteséges tevékenységek megszüntetése – ami mindenképpen szükséges az életképesség helyreállításához – a kompenzációs intézkedések értékelésének alkalmazásában nem minősül kapacitáscsökkentésnek.

(164) Megjegyzendő, hogy a tengerijármű-ágazat nem az Elan fő tevékenységét képviseli. A társaság forgalmának számottevően nagyobb részét a télisport-üzletág adja. A 2011. évre vonatkozó pénzügyi előrejelzés szerint a tengerijármű-üzletágban [20–24] millió EUR összbevételt vártak, a télisport-üzletágban ezzel szemben [58–68] millió EUR-t. Ezenkívül az Elannak nyújtott 10 millió EUR összegű tőkeinjekció nagyobb részét (5,924 millió EUR összeget) a télisport-üzletág kapta. A megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 40. pontjára figyelemmel kétségesnek tűnik, hogy a tengerijármű-üzletágban végrehajtott elidegenítések egyáltalán megfelelő kompenzációs intézkedésnek tekinthetők-e, mivel a lent részletesebben kifejtetteknek megfelelően a tengerijármű-ágazat nem az a piac, ahol a vállalkozás a szerkezetátalakítás után a legjelentősebb piaci részesedést szerezte.

(165) Annak érdekében, hogy a Szlovénia által felhozott érveket teljes körűen értékelje, a Bizottság mindazonáltal megvizsgálta, hogy milyen mértékben érvelhetett Szlovénia azzal, hogy megfelelő kompenzációs intézkedésekre került sor a tengerijármű-ágazatban. A szerkezetátalakítás előtt az Elan maximális gyártókapacitása [280–330]

([38]) Lásd a 36. lábjegyzetet.

vitorlás és [45–55] motorcsónak volt. Szlovénia konkrétan nem határozza meg a tengeri járművek azon termék- vagy földrajzi piacát vagy piacait, ahol a relatív piaci jelentősége mérhető lenne. Észrevételeiben az Elan „kedvtelési célú és sporthajók piacán" való jelenlétének csökkenését, továbbá a „motorcsónakok piaci szegmenséről" való kivonulást említi.

(166) A rendelkezésre álló dokumentumok, többek között az Elan saját készítésű, a társaság tengerijármű-üzletágának versenyhelyzetével foglalkozó stratégiai dokumentumainak elemzése azonban további bepillantást enged abba, hogy a társaság milyen relatív jelentőséggel bírt a tengeri járművek piacán. Az Elan tengerijármű-üzletágának 2006 és 2010 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési terve szerint az új csónakok világpiacának értéke 25 milliárd EUR, amelynek 80 %-át a motorcsónakok, 20 %-át pedig a vitorlások adják, és ugyanez a megoszlás érvényes az európai piacra is. Az Elan a piacot „rendkívül széttagoltnak" tartja, vitorlásgyártásának uniós piaci részesedését megközelítőleg [0–5] %-ra, motorcsónakgyártásáét pedig jóval 1 % alá teszi. A fejlesztési terv ugyanakkor különböző piaci szegmensek létezésére mutatott rá, amelyeket eltérő versenyfeltételek, többek között belépési korlátok jellemeznek. Az Elan által 2008 júniusában készített, A Skimar csoport 2008 és 2012 közötti időszakra vonatkozó hosszú távú terve szerint a csónakok piaca a csónakok mérete szerint szegmentált, a legkiélezettebb verseny pedig a (9 méteres) kishajók szegmensében tapasztalható, az Elan viszont közepes méretű, 9–15 méteres termékeket gyárt és értékesít, és új modelleket kíván fejleszteni […]. Az Elan jelenlegi többségi tulajdonosa, a PDP prezentációja írja le a legpontosabban, hogy az Elan mekkora piaci részesedéssel rendelkezett abban a szegmensben, amelyben saját meglátása szerint versenyzett: „2010-ben az Elan a 10–18 méteres vitorlások szegmensében (amely a tengerihajó-piac 20 %-át teszi ki) 122 járművet értékesített, ezzel 5,2 %-os piaci részesedést ért el." Valószínűnek tűnik, hogy a piac szegmentálása kiindulási alapként olyan kritériumokon alapul, mint például a meghajtás (vitorla, motor) és a méret. Ezzel ellentétes álláspont hiányában és e határozat alkalmazásában a Bizottság elfogadja a PDP azon értékelését, hogy az Elan több mint 5 %-os részesedéssel bírt a vitorlások piacán.

(167) A fentiek fényében megállapítható, hogy még ha az Elan által a tengerijármű-üzletágban végrehajtott elidegenítéseket figyelembe is lehetne venni az összeegyeztethetőség bizottsági értékelése céljából, a tengerijármű-ágazatban bármilyen kompenzációs intézkedést a vitorlások gyártása terén kellett volna végrehajtani, amely nyilvánvalóan az Elan tengerijármű-üzletágának fő tevékenysége volt, és ahol a társaság a fentieknek megfelelően nem elhanyagolható részesedéssel rendelkezett az Elan szerint „rendkívül széttagolt piacon". Az Elan jachtértékesítését legnagyobb mértékben előmozdító bérbeadási tevékenységek, valamint a motorcsónakgyártás – amely ágazatból az Elan az Elan Brod d.o.o. eladásával kivonult – elidegenítése ezért nincs összhangban a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 40. pontjával. Ami a motorcsónakokat illeti, az Elan csak 2002-ben kezdte meg ilyen járművek gyártását, és a vitorláságazatban szerzett hírnevét kívánta felhasználni a motorcsónakok gyártása terén. Az értékesítés azonban 2006-ban és 2007-ben elérte a csúcspontját 50 motorcsónakkal, majd csökkenni kezdett, és 2008-ban már csak [25–29] csónakot, 2009-ben pedig mindössze [7–9] csónakot adtak el.

(168) Szlovénia észrevételei továbbá rávilágítanak arra, hogy az Elan tulajdonosai és a bankok nem tekintették fő tevékenységnek az elidegenített tevékenységeket ([39]). Ugyancsak megjegyzendő, hogy az Elan leányvállalatainak értékesítésével nem a versenytorzulásokat kívánták ellensúlyozni. Mindhárom leányvállalat veszteséges volt az értékesítés időpontjában, valamint az azt megelőző években. Szlovénia arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy az Elan Yachting d.o.o. és az Elan Marine Charter d.o.o. teljes (összesített) nettó eredménye 2007-ben –157 000 EUR, 2008-ban –100 000 EUR, 2009-ben pedig –57 000 EUR volt. Az Elan Brod d.o.o szintén veszteséges volt ebben az időszakban, eredménye 2006-ban –58 000 EUR, 2007-ben –436 000 EUR, 2008-ban –1 millió EUR, 2009-ben pedig –1,5 millió EUR volt. E számadatok fényében Szlovénia azon kijelentése, hogy a leányvállalatok nem voltak strukturálisan veszteségesek, pusztán öncélú állítás. A fentiekben leírtaknak megfelelően a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerint a leírások és a veszteséges tevékenységek megszüntetése – ami mindenképpen szükséges lenne az életképesség helyreállításához – a kompenzációs intézkedések értékelésének alkalmazásában nem minősül kapacitáscsökkentésnek. Az eladott három tengerijármű-gyártó leányvállalat jelentős veszteségei, és az Elan Brod d.o.o. folyamatosan, súlyosan romló teljesítménye azonban rámutatnak arra, hogy az elidegenítések valójában mindenképpen szükségesek voltak az életképesség helyreállításához, és emiatt nem minősülhetnek kompenzációs intézkedésnek.

(169) A Bizottságág ezért arra a következtetésre jutott, hogy az Elan által végrehajtott elidegenítések, valamint alkalmazotti létszám- és marketingkiadás-csökkentés nem minősülhet kompenzációs intézkedésnek. Mivel nem került sor megfelelő kompenzációs intézkedésekre, a Bizottságnak még a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 56. pontja (amely szerint a támogatás engedélyezésekor a támogatott térségekben kevésbé szigorú feltételek alkalmazhatók a kompenzációs intézkedések végrehajtását illetően) figyelembevételével is meg kell állapítania, hogy a

([39]) Lásd Szlovénia 2011. október 10-i észrevételét, amely a KAD egyik levelét tartalmazza, amely a tengerijármű-üzletágon belüli, „nem fő tevékenységet folytatónak minősülő" társaságok értékesítését említi, valamint az Elan nevében eljáró Jadek & Pensa ügyvédi iroda 2012. április 26-i levelét, amely szerint a bankok a fő tevékenységhez nem kapcsolódó horvátországi eszközök eladását kötötték ki feltételül refinanszírozási megállapodás kötéséhez.

megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás követelményei a megfelelő kompenzációs intézkedések végrehajtásának szükségessége tekintetében nem teljesülnek. Mivel a szerkezetátalakítási támogatások összeegyeztethetőségére vonatkozóan az iránymutatásban foglalt követelmények kumulatívak, az iránymutatás alkalmazhatósága már akkor kizárható, ha már egy követelmény nem teljesül. A Bizottság ezért a továbbiakban nem vizsgálja, hogy a többi követelmény teljesült-e. A fentiekre figyelemmel megállapítást nyert, hogy a 2. intézkedés a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerint nem tekinthető összeegyeztethetőnek.

5.3.2. **Összeegyeztethetőség más alapon**

(170) Az EUMSZ 107. cikkének (2) bekezdésében felsorolt kivételek nem vonatkoznak erre az esetre, mivel ez az intézkedés nem szociális jellegű, nem magánszemély fogyasztóknak nyújtották, nem természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására szolgál, és nem a Németországi Szövetségi Köztársaság Németország felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtották.

(171) Az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése további kivételeket határoz meg.

(172) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető „az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság". Az Elan székhelye olyan régióban található, amely az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint támogatásra jogosult ([40]). A támogatott területeknek nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségét a regionális támogatásokról szóló iránymutatás ([41]) szabályozza. A regionális támogatásokról szóló iránymutatás értelmében állami támogatás elvben csak olyan vállalkozásoknak nyújtható, amelyek nincsenek nehéz helyzetben. Az Elan azonban az intézkedések nyújtásakor nehézségekkel küzdött (lásd a (74) preambulumbekezdést). Ennélfogva a 2. intézkedés nem tekinthető összeegyeztethető regionális támogatásnak.

(173) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a támogatásra nem vonatkozik nem felel meg az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott mentesség.

(174) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy „valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás" a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető.

(175) A Bizottság megjegyzi, hogy a vizsgált támogatás nem közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására irányul, és a Bizottság nem talált arra vonatkozó bizonyítékokat sem, hogy az a szlovén gazdaságban bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére irányulna.

(176) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a támogatásra nem vonatkozik az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott mentesség feltételeinek.

(177) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének d) pontja kimondja, hogy összeegyeztethetőnek tekinthető a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az Unión belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekkel ellentétes mértékben. Ez a rendelkezés nyilvánvalóan nem alkalmazható a jelen ügyre.

(178) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja engedélyezi az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító állami támogatást, amennyiben az nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben. A Bizottság számos iránymutatást és közleményt dolgozott ki

([40]) Szlovénia regionális támogatási térképe, amelyet a Bizottság 2006. szeptember 13-án hagyott jóvá, és amelyet a Hivatalos Lap következő számban tettek közzé: HL C 256., 2006.10.24., 6. o.
([41]) HL C 54., 2006.3.4., 13. o.

az említett cikkben foglalt mentességek alkalmazására vonatkozóan. Mivel a vizsgált intézkedéseket nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak nyújtották, a Bizottság csak az intézkedés megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerinti összeegyeztethetőségét vizsgálta. Más iránymutatás és közlemény nem alkalmazható a vizsgált intézkedésre.

(179) A vizsgált támogatás ezért összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül.

6. **VISSZAFIZETTETÉS**

(180) Az EUMSZ és a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell-e azt a támogatást ([42]), amely a Bizottság álláspontja szerint nem egyeztethető össze a belső piaccal. Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik továbbá, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében az államra a támogatás megszüntetését illetően kirótt kötelezettség célja a korábbi állapot visszaállítása ([43]). A Bíróság e tekintetben kimondta, hogy ez a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezett visszafizette a jogellenes támogatásként kapott összegeket, elveszítve így azt az előnyt, amelyet versenytársaival szemben élvezett a piacon, és visszaállt a támogatás juttatása előtti állapot ([44]).

(181) Az említett ítélkezési gyakorlatot követve az eljárási rendelet 14. cikke megállapítja, hogy *„amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére."*

(182) Így, tekintettel arra, hogy a vizsgált intézkedés jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül, a támogatást vissza kell fizettetni annak érdekében, hogy a piacon a támogatás nyújtását megelőző állapot visszaálljon. A visszafizettetést attól az időponttól kezdve kell alkalmazni, amikortól a kedvezményezett előnyben részesült, azaz amikortól a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, és a tényleges visszafizetésig tartó időszakra visszafizetési kamatot kell kiszabni.

(183) A 2008. évi tőkeinjekció összegét teljes egészében vissza kell fizettetni, mivel az ügyletben részt vevő öt társaság döntései az államnak tulajdoníthatók. A tőkeinjekció teljes összege 10 millió EUR volt, amelyből 5,924 millió EUR-t az Elan Winter sport társaságnak, 4,076 millió EUR-t pedig az Elan Marine társaságnak juttattak. Ez a két társaság azonban 2010 júniusában egyesült anyavállalatával, az Elannal. A dátum, amikortól a visszafizetési kamatot kell számítani, az az időpont, amikor a tőkét ténylegesen a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, vagyis 2008. szeptember 8.

7. **KÖVETKEZTETÉS**

(184) A 2007. januári döntés értelmében az Elan javára nyújtott tőkeinjekció (1. intézkedés) nem tartalmaz állami támogatást, mivel a tulajdonosok határozata összhangban van a piacgazdasági befektető elvével.

(185) A 2008. augusztusi döntés értelmében az Elan javára nyújtott tőkeinjekció (2. intézkedés) állami támogatást tartalmaz. Az állami támogatás a belső piaccal összeegyeztethetetlen. Nem felel meg a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás követelményeinek. Az EUMSZ 107. cikke (2) és (3) bekezdésének egyetlen rendelkezése sem teljesül. A 10 millió EUR összegű tőkeinjekciót ezért a visszafizetési kamatokkal együtt vissza kell fizettetni az Elannal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2007. januári tőkeinjekció nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett támogatásnak.

([42]) Lásd a C-70/72. sz., Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (EBHT 1973., 00813. o.) 13. pontját.
([43]) Lásd a C-278/92., C-279/92. és C-280/92. sz., Spanyolország kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1994., I-4103. o.) 75. pontját.
([44]) Lásd a C-75/97. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1999., I-030671. o.) 64–65. pontját.

2. cikk

Szlovénia a 2008. évi 10 millió EUR összegű tőkeemelés formájában az Elan javára nyújtott állami támogatási intézkedést jogellenesen – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével – vezette be, és az összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

3. cikk

(1) Szlovéniának vissza kell fizettetnie a kedvezményezettel, az Elannal a 2. cikkben említett támogatást.

(2) A visszafizetendő összegre kamatokat kell felszámítani attól az időponttól kezdődően, amikor az összeget a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották (2008. szeptember 8.), egészen a tényleges visszafizetésig.

(3) A kamatokat a 794/2004/EK bizottsági rendelet ([45]) V. fejezetével összhangban kamatos kamattal kell kiszámítani.

(4) Szlovénia e határozat elfogadásának időpontjától kezdve megszünteti a 2. cikkben említett támogatás valamennyi függőben lévő kifizetését.

4. cikk

(1) A 2. cikkben említett támogatást azonnal és ténylegesen vissza kell fizettetni.

(2) Szlovénia e határozat végrehajtását a határozatról szóló értesítés időpontjától számított négy hónapon belül biztosítja.

5. cikk

(1) Szlovénia az e határozatról szóló értesítést követő két hónapon belül közli a Bizottsággal az alábbi információkat:

a) a kedvezményezettel visszafizettetendő teljes összeg (főkövetelés és kamatok);

b) az e határozat teljesítése érdekében elfogadott és tervezett intézkedések részletes leírása;

c) olyan dokumentumok, amelyek igazolják, hogy elrendelték a támogatásnak a kedvezményezett általi visszafizetését.

(2) Szlovénia a 2. cikkben említett támogatás teljes visszafizettetéséig folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtása érdekében hozott nemzeti intézkedésekről. A Bizottság egyszerű kérésére haladéktalanul benyújtja az e határozat teljesítésére vonatkozó, már meghozott és tervezett intézkedésekre vonatkozó információkat. Továbbá Szlovénia részletes adatokat szolgáltat a kedvezményezett által már visszafizetett támogatási összegekről és kamatokról.

6. cikk

Ennek a határozatnak a Szlovén Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2012. szeptember 19-én.

a Bizottság részéről
Joaquín ALMUNIA
alelnök

([45]) HL L 140., 2004.4.30., 1. o.